Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 191. — ŠTEV. 191. NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 15, 1923. — SREDA, 15. AVGUSTA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

POSVET ZA PREPREČENJE ŠTRAJKA

Danes se bodo sestali tukaj zastopniki premogarjev in premogarskih baronov ter se skušali mirnim potom sporazumeti in na ta način prepečiti štrajk. — Posvetovanja se bodo začela ob treh popoldne v hotelu Pennsylvania. — Obe stranki sta pripravljeni na pogajanja.

Predsednik Coolidge je naročil predsedniku zvezne premogovne komisije, John Hays Hammondu, naj posreduje med zastopniki antracitnih majnarjev ter delodajalcev ter naj napne vse svoje sile, samo da prepreči štrajk, ki preti izbruhniti dne 1. septembra.

Treba bo namreč uveljaviti novo pogodbo, kajti stara poteče z omenjenim dnem.

Štirje člani lestvičnega odbora premogarske organizacije in zveze delodajalcev se bodo sestali s člani komisije popoldne ob treh v hotelu Pennsylvania.

Komisija bo naročila obema strankama, naj takoj obnovita pogajanja, katera sta tako nahitro prekinili meseca julija. Nadalje je naloga komisije na vsak način preprečiti štrajk.

Majnarji pod načelstvom John L. Lewisa, predsednika United Mine Workers of America, so sklenili, da bodo prenehali delati dne 1. septembra. Tega stanja pa niso označili z besedo štrajk. Tedaj bi bili namreč brez plačilne pogodbe, in bi ne imeli ničesar, proti čemur bi štrajkali.

Majnarji zahtevajo po dva dolarja več plače na dan za one delavce, ki so plačani od dne.

Onim, ki delajo od kosa, naj se zviša plača za dvajset procentov. Njihove nadaljne zahteve so: določi naj se datum, kdaj bo ugasnila nova plačilna lestvica; uveljavi naj se "check-off" sistem; gospodarji morajo brezpogojno priznati unijo.

Pogajanja so se pričela meseca julija v Atlantic City, pa so bila takoj prekinjena, ker niso delodajalci hoteli ničesar slišati o "check-off" sistemu.

Zaenkrat se še ne ve, kakšno stališče bo zavzel John Lewis na konferenci, ki se bo danes pričela.

Iz Philadelphije je sporočil Samuel D. Warriner, načelnik generalnega odbora antracitnih delodajalcev, da bi delodajalci izvanredno radi obnovili pogajanja.

Podvrgli se bodo vsem odlokom premogovne komisije, in če ne bo drugače, bodo sprejeli tudi "check-off" sistem, dasi bi to točko najrajši ovrgli.

Napori premogovne komisije bodo osredotočeni na dve poglavitni točki; pripraviti majnarje in delodajalce do tega, da bi se pogajali do končnega sporazuma. V slučaju, da bi do 1. septembra ne dosegli tega sporazuma, naj delodajalci zvišajo premogarjem plače, da bodo ostali na delu tekom prihodnjih pogajanj.

MUSSOLINI ZAPLENIL OROŽJE, KUPLJENO ZA JUGOSLAVIJO.

Trst, 14. avgusta. — Tukajšnje oblasti so zaplenile ves tovor parnika "Vulcan". Na parniku je bilo en milijon pušk, tritisoč strojnih pušk, in 24 gorskih baterij.

Vse to orožje je bilo namenjeno za Jugoslavijo.

Med orožjem je bilo tudi nekaj italjanske vojne zaloge, katero so kupili tujezemci ter jo hoteli prodati Jugoslaviji.

Belgrajska vlada je poslala proti temu odločen protest. (Če bo protest kaj zalegel, je seveda drugo vprašanje.)

V ANGLIJI JE NAD EN MILJON LJUDI BREZ DELA.

London, Anglija, 14. avgusta. Iz izkazov posredovalnic za delo je razvidno, da je bilo dne 23. julija v Angliji 1,184,000 ljudi brez dela. V to število spadajo seveda samo oni, ki so se priglasili da so brez dela.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpolilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

1000 Din. ..	$11.70 ..	K 4,000
2000 Din. ..	$23.20 ..	K 8,000
5000 Din. ..	$57.50 ..	K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpolilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	$ 9.60
300 lir	$14.10
500 lir	$23.00
1000 lir	$45.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj ot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za poiiljatve, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnapred. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roka.

Glede izplačil v ameriških delarjih glejte poročen oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

TUDI POLICISTI SE VČASIH ZMOTIJO

Policist Regan je mislil, da so v hiši roparji. — Streljal je in ustrelil gospodinjo. — Sedaj se kesa svojega čina.

V okolici Parkville policijske postaje v Broklynu se je zadnji čas pojavilo več ropov in tatvin. Policisti so postali pozorni ter skušali priti zločincem na sled.

Zvečer so se odpravili na patruljo policisti Regan, Patrozzino in Heanay.

Dospevši do neke hiše na 12. Ave. so zagledali v prvem nadstropju luč. Misleč, da so v stanovanju roparji so vsi trije policisti odšli po stopnjicah v prvo nadstropje.

V sobi sta pri slabi luči sedela Mr. David Shetland in njegova žena ter čitala.

Ko sta zaslišala šum pri vratih, sta se obrnila.

Vrata so se odprla za par palcev, in pojavil se je revolver. Par trenutkov pozneje je pa padel strel.

Mrs. Shetland je zakrilila z rokama po zraku ter omahnila na tla.

Šele tedaj je neprevidni policist Regan spoznal svojo zmoto. Izprevidel je, da je vdrl v privatno stanovanje in ustrelil gospodinjo.

Pred sodiščem se bo moral zagovarjati zastran neprevidnega ravnanja z orožjem.

Mrs. Shetland so odvedli v bolnico. Zdravniki upajo, da bo ozdravela.

VLAK ZADEL AVTOMOBIL.

Middletown, N. J., 14. avgusta. Na tukajšnjem križišču je zadel vlak Erie železnice v avtomobil, v katerem so se nahajale tri osebe. En moški je bil smrtno nevarno ranjen, dočim sta bila dva težko poškodovana. Z avtomobilom so skušali priti prej preko železniške proge, predno je privozil mimo vlak.

OBSTRELJEN, KO JE GLEDAL POGREB.

Včeraj je stal pred svojo grocerijo na Broom Streetu v New Yorku Gaetano Zolpino ter gledal mrtvaški sprevod, ki se je vil po ulici. K njemu sta stopila dva moža. Prvi je potegnil revolver ter oddal dva strela. Zolpino se je zvrnil na tla, ranjen v rame in trebuh.

V bolnišnici ni hotel povedati, kdo sta napadalca. Policija je prepričana, da gre v tem slučaju za krvno osveto.

VELIKANSKI STROŠKI ŠPANSKE ARMADE.

Madrid, Španska, 14. avgusta. El Sol je objavil članek, v katerem se bavi s finančnim položajem Španske. List pravi, da porabi Španska v primeri z drugimi evropskimi deželami največ za oboroževanje. Enointrideset odstotkov vladnih izdatkov gre v armadne in mornariške svrhe.

NOVA ITALIJANSKA ZRAČNA SLUŽBA.

Rim, Italija, 14. agusta. — Tukaj je bilo objavljeno, da bo v par dneh uvedena redna zračna zveza med Ancono in Rimom. Zrakoplovi bodo vozili tudi med Ancono in Zaro. Razen pošte bodo prevažali tudi potnike. Pristojbine bodo primeroma zmerne.

POLITIKA NOVEGA NEMŠKEGA KANCLERJA

Stresemann pravi, da bo konec pasivnega odpora, ko bodo Nemci zadobili kontrolo nad Ruhr okrajem. — Izpremembe ni smatrati za oslabljenje Nemčije.

Berlin, Nemčija, 14. avgusta. — Novi nemški državni kancelar dr. Gustav Stresemann je imel danes popoldne v državnem zboru dvajset minut trajajoč govor, v katerem je imel danes popoldne v državnem zboru dvajset minut trajajoč govor, v katerem je rekel med drugim tudi naslednje:

— Izpremembe v kabinetu in reorganizacije nemške vlade ne sme smatrati zunanji svet za znamenje, da je Nemčija oslabela.

Ko so bili državnemu zboru predstavljeni člani novega kabineta, se je vršilo glasovanje glede zaupnice. Za zaupnico je glasovalo 240 poslancev, proti pa 76.

Glasovanja se ni udeležilo petindvajset poslancev.

Nadalje rekel dr. Stresemann:

— Novi kabinet je ustvarjen na širši parlamentarni podlagi kot katerikoli drugi kabinet, kar jih je bilo izza ustanovitve nemške republike. In novi kabinet bo odločno proti vsakemu načrtu, kojjega cilj bi bil uničenje Nemčije.

Vse nemško javno mnenje je odločno proti francoskemu nasilju v Porenju. Pasivni odpor je izvanredno močno vkoreninjen v čuščovanju nemškega naroda. Nemški narod je prepričan o svoji pravici ter je globoko uverjen, da se mu krivica godi.

Kancelar je odločno svaril poslušalce, naj se ne nadajo nobene pomoči od Angležev.

Angleži sicer protestirajo, toda njihovi protesti ne najdejo odmeva niti v Belgiji niti v Franciji.

Pasivni odpor bo tedaj končan, ko bodo dobili Nemci kontrolo nad Porenjem.

ANGLEŠKI MINISTR. PREDSEDNIK SE JE POSVETOVAL S KRALJEM.

London, Anglija, 14. avgusta. Angleški ministrski predsednik Baldwin je prišel danes v London ter se posvetoval več kot eno uro s kraljem v Buckingham palači. Razpravljala sta najbrže o političnem položaju, vsebina njunega razgovora pa ni bila objavljena.

PRAVIJO, DA JE DOSTI PREMOGA.

D. C. Lesher, urednik strokovnega časopisa "Coal Age" je izjavil v nekem članku, da bo dospelo v New York dovolj premoga, če ne bo štrajka, pa tudi če bo štrajk, ne bo tako pomanjkanje, kot je bilo lansko leto Na razpolago je tudi dosti mehkega premoga in koksa.

NEWYORŠKI ŽUPAN JE ZBOLEL.

Newyorški župan Hylan se je močno prehladil ter bo ostal še par tednov v letovišču Saratoga.

ŠPANSKO DELAVSTVO JE PROTI MAROČANSKI VOJNI.

Madrid, Španska, 14. avgusta. Generalna delavska unija je obvestila ministrskega predsednika, da bodo začeli delavci odločno akcijo zoper vlado, če bo obnovila svoje vojaške operacije v Maroku.

Organizacija je prepričana, da je napočil zadnji čas, ko mora Španska prenehati z vojo vojaško delavnostjo v Maroku.

USPEŠNO DELOVANJE NEMŠKH KOMUNISTOV

Nemška policija zaenkrat še zadržuje komunistične izbruhe, pa se ne ve, koliko časa bo trajala njena moč. — Konec generalnega štrajka v Berlinu.

Berlin, Nemčija, 14. avgusta. Danes zjutraj so komunisti preklicali generalni štrajk v Berlinu. Po ulicah se je zopet začel promet. Ker so se tudi strojevodje in železničarji vrnili na delo, je obnovljena zveza s Hamburgom in Bremenom ter ostalimi severnimi pristanišči.

Kljub temu pa pravijo zadnja poročila, da se nemiri po ostalih nemških mestih nadaljujejo. Kancelar Stresemann in njegova vlada se nahajata pred drugo krizo.

Tekom noči so dospela poročila, da je bilo dvajset oseb usmrčenih v Bremenu in petnajst v Zeitz na Saškem. Velike demonstracije se vrše tudi v mestu Neisse na Šleskem.

Hamburški senat je proglasil nad mestom vojno stanje. To je posledica vročih spopadov, ki so se završili včeraj med štrajkarji in policijo.

V Berlinu je primeroma mirno. Policija je stopila samo enkrat v akcijo in sicer tedaj, ko je prepovedala komunističnim agitatorjem nagovarjati zveste delavce, naj zapuste svoja mesta.

Splošno višanje cen in pomanjkanje hrane bo pa imelo še usodepolne posledice.

Predsednik Ebert se je Viljemu Cunu pismeno zahvalil za vse, kar je dobrega storil deželi.

Industrijalni položaj v Berlinu se je nekoliko izboljšal. Po dolgotrajnem prigovarjanju od strani vlade so komunisti preklicali generalni štrajk.

Razen prometnih delavcev so sce vrnil na delo tudi oni, ki so zaposleni po elektrarnah in plinarnah.

Policija je prepovedala vse demonstracije.

Položaj v Stettinu se je poslabšal.

Komunisti so postali jako aktivni med farmarskimi delavci. Štrajki so izbruhnili na več kot petdesetih posestvih v brandenburški provinci.

Komunistični poziv za generalni štrajk v Lipskem, ni našel odmeva. V Luebecku vlada mir.

Berlin, Nemčija, 14. avgusta. — Stresemannovo ministrstvo tvorijo naslednji možje: Kancelar Gustav Stresemann; zunanji minister Bergen; notranji minister Sollman (socijalist); minister za zasedeno ozemlje Fuchs (centralist), minister za državno gospodarstvo von Raumer (ljudska stranka); minister za obnovo in podkancelar Schmidt (socijalist); delavski minister Brauns (centralist); železniški minister Oeser (demokrat); minister za živila dr. Hans Luther (demokrat).

OPERATORJI SE BODO UDELEŽILI KONFERENCE.

Philadelphia, Pa., 14. avgusta. Samuel D. Warriner, načelnik zveze antracitnih delodajalcev je sprejel vabilo zvezne premogovne komisije ter se bo udeležil jutrišnjega posvetovanja v New Yorku.

TRIJE OBSOJENI NA SMRT.

Riga, 13. avgusta. — Sovjetski tribunal v Baku je obsodil na smrt sina profesorja Uspenskega, nekega Černikova in pisatelja Degersa, ker so baje zažgali par naftinih vrelcev pri Baku.

GROZNA NESREČA V KEMMERER, WYO.

V globini skoraj 2000 čevljev se je pripetila eksplozija, ki je zahtevala najbrže nad sto človeških žrtev. — Eksploziji je sledil požar. — Pred vhodom v rov se je zbrala velikanska množica obupanih žena in otrok. — Reševalna akcija se nadaljuje.

Kemmerer, Wyo., 14. avgusta. — Danes zjutraj se je pripetila v Frontier Mine No. 1., ki je last Kemmerer Coal Company, strašna eksplozija.

Dosedaj so spravili na površje 37 mož, dočim jih je sto še vedno v jami. Za te nesrečnike najbrže ni nobene rešitve.

Eksplozija se je pripetila v globini 1700 čevljev.

Osmojene kare v bližini vhoda štv. 15 so dokaz, da se je po eksploziji izbruhnil požar.

Kemmerer Coal Company je izdala ugotovilo, da je eksplozijo povzročil ponesrečeni strel. Kompanija odločno povdarja, da ni bil ogenj posledica eksplozije.

Pred vhodom se je zbrala dosti žena in otrok. Veliko žensk je padlo v nezavest, oziroma so postale histerične.

Kakorhitro je prišlo dvigalo na površino, se je strnila krog vhoda ogromna množica, katere ni bilo mogoče kontrolirati.

Vsaka ženska je upala zagledati svojega moža, vsak otrok svojega očeta.

Vsega skupaj je na delu nad tristo reševalcev, ki preiskujejo globine in iztikajo za mrtveci oziroma omaljenimi.

Skoraj vsi rešeni majnarji so bili začrneli vsled dima in nezavestni.

Eksplozija je povzročila največjo škodo v "entry" štv. 15. Tam je na kupu šestnajst obgorelih kar.

Predno so izčistili reševalci glavni dohod, je trajalo tri dolge ure.

Neki majnar, ki je doživel že tri take eksplozije, je rešil šest svojih tovarišev s tem, da jih je naučil, kako morajo dihati, da ne bodo dobili preveč dima v pljuča.

Družbini uradniki izjavljajo, da že osemnajst let ni bilo v tej majni nobene večje nesreče.

Zadnja je bila leta 1905, ko je izgubilo petindvajset majnarjev življenje.

OSEMURNI DELAVNIK V LORAINU.

Lorain, Ohio, 14. avgusta. — Soglasno z izjavo Charlesa Fella, generalnega ravnatelja National Tube Company bo uveden dne 16. septembra v tej tovarni osemurni delavnik.

Sedaj dela v tovarni 9700 ljudi. Da bo moglo vodstvo izpremembo uspešno izvesti, bo moralo najeti še 700 novih delavcev.

HARDINGOV OČE JE ZOPET V URADU.

Marion, Ohio, 14. avgusta. — Prvič izza pogreba pokojnega predsednika je prišel danes v urad Hardingov oče Mr. Harding. Rekel je, da se še precej dobro počuti.

Možak je star devetinsedemdeset let.

ŽALOSTNA USODA ŽELEZNIČARJA.

Včeraj je vlak naudlične železnice do smrti povozil šestdesetletnega Willima S. Smith, ki je bil trideset let uslužben pri železniški družbi.

MAGNUS JOHNSON PRIDE V NEW YORK.

Meseca septembra pride v New York Magnus Johnson, novoizvoljeni senator države Minnesote. Dne 29. septembra bo imel govor v Carnegie Hall pod patronanco progresivne delavske Lige.

VOLIVA PRAVI, DA NI SOLNČNEGA ZAHODA.

Zion, Ill., 14. avgusta. — Verski in politični glavar tukajšnjega mesta Wilbur Voliva, ki odločno zatrjuje, da je zemlja ploščata kot paj, je izjavil, da ni solnčnega vzhoda in zahoda. Pravi, da je vse to le optična prevara. Solnce je vedno na enem in istem mestu.

NAJNOVEJŠA FRANCOSKA KRIŽARKA.

Brest, Francija, 14. avgusta. — V navzočnosti mornariškega ministra je bila spuščena danes v morje najnovejša francoska križarka Duguai Trouin.

Nova križarka ima 8000 ton ter zamore razvijati 100.000 konjskih sil. Križarka bo vozila z naglico 34 vozlov na uro.

KITAJSKI VOJAKI STRELJALI NA AMERIŠKO LADJO.

London, Anglija, 13. avgusta. — Neka Reuterjeva brzojavka iz Ichanga poroča, da so kitajski vojaki streljali na ameriški parnik Alice Dollar ter pri tem ranili enega potnika. Straže na krovu parnika so otvorile od svoje strani ogenj na kitajske vojake ter tri od njih ubile, osem pa ranile.

Že dne 2. avgusta je poročala neka brzojavka iz Ichena, da so prišli na ameriški parnik Alice Dollar kitajski vojaki, ki so zahtevali od kapitana prosto vožnjo. Ker kapitan ni hotel ugoditi njihovi zahtevi, je nastal pretep, tekom katerega so bili ranjeni kapitan in tri ženske. Nato je prišel na pomoč oddelek ameriških mornarjev, ki so tvorili posadko nekega ameriškega topniškega čolna, zasidranega v bližini. Mornarji so končno kitajske vojake premagali ter jih zapodili na kopno.

WILSONOV ZET — SVETOVALEC SIAMSKEGA KRALJA.

Santa Barbara, Cal. 13. avgusta. — Francis B. Cayre, profesor na Harvard vseučilišču ter zet bivšega predsednika Wilsona, se pripravlja na odhod iz Združenih držav, ker je pozvan in naprošen, da naj postane svetovalec siamskega kralja v stvareh, ki se tičejo mednarodnega prava.

Profesor Sayre je profesor mednarodnega prava na Harvard vseučilišču. Poročen je z Jessie Wilson, hčerko bivšega predsednika Wilsona.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00 — Za New York za celo leto $7.00 — za pol leta $3.50 — Za inozemstvo za celo leto $7.00 — za pol leta $3.50 — Za četrt leta $1.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da bitreje najdemo naslovnike.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 8876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

NEZADOVOLJSTVO

Sodnik Wade iz Iowe je bil pred časom obsodil nekaj oseb na daljšo ječo, ker so se baje pregrešile proti takozvani špijonažni postavi.

Kmalo zatem, morda da bi se nekoliko opravičil, je imel v Milwaukee značilen govor, v katerem je rekel, da se je duh nezadovoljstva tako razpasel po Ameriki, da vladi res drugega ne kaže kot da ga zatre.

"Po raznih ameriških mestih se vrše parade," je rekel, "v katerih korakajo očetje in matere in celo stari očetje ter stare matere ter predrzno in javno zanikujejo vsako napravo, ki je najbolj draga ameriškemu srcu. Če je že sedaj tako, kaj vendar nam more nuditi bodočnost?"

Človek res ne ve, kakšne vrste parade misli sodnik Wade. Najbrže se nihče ne spominja parade, katere bi se udeležili očetje in matere ter celo stari očetje in stare matere ter bi javno zanikavali vsako napravo, ki je draga ameriškemu srcu.

Nekaj pa ve vsakdo in vsakomur je jasno, namreč, da je v Ameriki veliko nezadovoljstvo.

In izvanredno čuden človek bi moral biti, ki bi ne bil nezadovoljen s sedanjimi razmerami.

To nezadovoljstvo je pa morda znamenje drugačnih, boljših časov.

Možje Wadovega tipa so najbrže povsem odkritosrčni. Pri vsem tem pa ne priznajo, da so le coklja na vozu napredka.

Prepričani so, da je njihova naloga ohraniti in braniti nekatere socijalne naprave take kakoršne so.

Obožujejo ameriške pionirje, ki so ustanovili sedaj obstoječe naprave. V splošnem pa niso popolnoma nič podobni tem pionirjem.

Ameriški pionirji so bili radikalni in ustvarjajoči. Ustanovili so to deželo v obrambo proti starokopitnežem tedanjih dni.

Današnji starokopitneži, ne pa radikalci, teptajo s svojimi umazanimi nogami po nji.

Vzemimo naprimer špijonažno postavo. Ta postava direktno krši oni del ustave, ki določa, da ne sme sprejeti kongres nobene postave, ki bi kršila pravico govora, tiska in zborovanja.

Vsak sodnik, ki je zastran kršenja špijonažne postave koga zaprl, je kršil ustavo.

Današnji starokopitneži hočejo ohraniti samo one dele ustave, ki bi po njihovih mislih omogočili še nadaljni obstoj socijalnih neenakosti.

Neumno bi bilo trditi, da so vsi naprednjaki in radikalci današnjih dni pametni in modri.

Med njimi je dosti prenapetežev, ki so splošnemu napredku baš tako škodljivi kot starokopitneži.

Poglaviten cilj naprednjakov je, odpraviti vzroke, sedaj obstoječega nezadovoljstva.

Cilj konservativcev je pa ustvarjati nadaljne vzroke nezadovoljstva.

Tragični doživljaji izseljenika.

Neki jugoslovanski izseljenec, ki je bil deportiran, ker je na nelegalen način prišel v Zedinjene države, je povedal izseljeniškemu poslancu sledečo žalostno Odisejo:

"Nas več je bilo odšlo v Francijo, da bi tam delali. Toda lažnivi agenti nagovarjajo ljudi, da naj gredó na Kubo ali v Mehiko. Češ da je od tam igrača priti v Zedinjene države. Naša ušesa niso bila gluha za to. Brzojavili smo po denarja. Ko smo dobili denar, se nas je deset odpravilo v Mehiko. Ko smo prišli tja, ni bilo dela niti za pol vinarja. Iskali smo zaslužka, toda nikjer ni bilo nič. Tedaj smo zopet naleteli na nekega agenta, žida iz Nemčije, ki zna dobro štiri jezike. Ta nam je dejal: "Sto dolarjev!" češ da nam bo pomagal, da za gotovo pridemo v Ameriko. Zopet smo telegrafirali po denar. Ko smo dobili denar, smo odšli v Juarez. Okrog devetih zvečer smo prišli do reke z namenom, da jo prebredemo. Tam so nas napadli trije Mehikanci in so nas oropali. Vzeli so nam vse, kar smo imeli. In ko so nas oropali, so nam ukazali, da se slečemo. Grozili so nam, da bodo streljali, in jaz sem tedaj mislil, da je to moja zadnja ura. Govorili so špansko, toda med nami sta bila dva, ki znata špansko in angleško. Morali smo naprej, ker so se roparji bali, da se vrnemo in jih naznanimo. Več strahu sem preživel v Mehiki, kot tri leta pri vojaštvu v času svetovne vojne.

Prišli smo na ameriško stran. In seveda brez denarja. Nazaj se nismo upali. Vodo je treba gaziti do vratu, in bali smo se tudi, da nas ubijejo. Zvečer smo prišli v mesto El Paso. Tam smo dobili plan in smo se ojunačili, da pojdemo v Colorado. Ponoči smo hodili, čez dan smo pa lačni in žejni spali. Zvečer smo se zopet podali na pot in tako smo peš prehodili okrog 70 milj. Okrog polnoči nas je vjela policija na avtomobilu in nas odpeljala v zapor v El Paso. Tam sem bil mesec dni, in potem so me odpeljali preko New Orleansa v New York. Imel sem priliko videti, kaj ima Amerika zaporov ob meji. Videl sem ljudi vsake narodnosti.

Izmed nas je vsak potrošil najmanje po 400 dolarjev; jaz sem jih potrošil 550.

Sedaj mi je edina želja, da me čim prej odpravijo v Jugoslavijo, kjer mi trpi družina brez mene. Pri nas misli vsak, kdor ni bil po svetu, da je v Jugoslaviji najhuje. Jaz sem se sedaj prepričal, da je povsod dražje, in tudi v drugih ozirih nisem nikjer našel kaj boljšega. Človek ne sme nikomur verjeti. Za tisti denar, ki sem ga potrošil po prevarah, bi se bil lahko peljal v Ameriko kakor gospod."

Žalostna storija je to, najžalostneje pa je to, da jih bo najbrže na podoben način še mnogo ogoljufanih, ki se ne dajo ozdraviti s tragičnimi izkušnjami drugih in padajo v zanjke vsakovrstnih goljufov.

Oživljajoče spanje

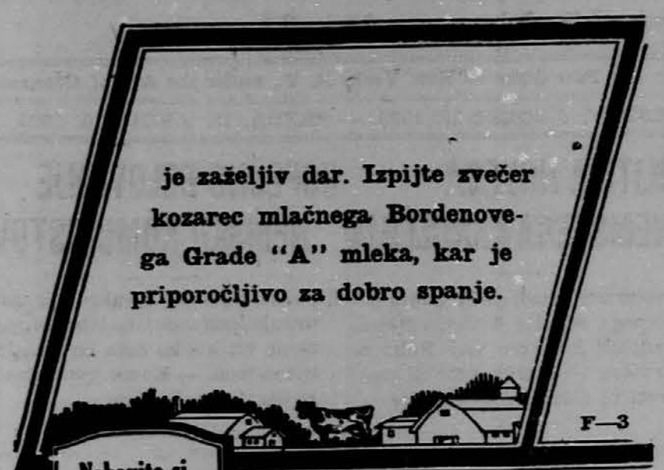

je zaželjiv dar. Izpijte zvečer kozarec mlačnega Bordenovega Grade "A" mleka, kar je priporočljivo za dobro spanje.

F—3

Nabavite si maslo in jajca na Bordenovem vozu

BORDEN'S Farm Products Co. Inc. Walker 7300

Novice iz Slovenije.

Potres in nevihta na Dolenjskem.

Iz Kostanjevice poročajo: Dne 18. julija zjutraj smo čuli 2 močna potresna sunka, tretji je bil 21. julija ob pol 2. ponoči, a slabejši. Poškodb nobenih. Dne 19. julija je bila tu grozna nevihta. Vihar je podrl drevesa in razkril strehe, vmes je pa padala rogljasta, debelejša toča kot orehi, ki je pobila mnogo stekla na oknih, na polju in v vinogradih pa napravila ogromne škode. Tudi sadno drevje je precej poškodovano. Potrebno bi bilo, da bi se vlada prepričala o škodi in ubogega kmeta kakor vinogradnika nagradila s primerno svoto za storjeno škodo.

"Kmetijski list" poroča: Na Dolenjskem je toča silno razsajala. Zlasti v krškem in novomeškem okraju. V Mirnopeški občini, potem v Šmarjeti in Škocjanu je toča popolnoma uničila vinograde in polja. Toča je bila tako debela, da so tehtala nekatera zrna do 15 dkg. Skoraj vse strehe po hišah so razbite. Na hmeljniški graščini je toča razbila 172 šip in vso opeko na strehi. Na polju ni ostalo skoraj ničesar. Zlasti pa je trpela koruza. Vse je razbito, samo goli štori štrlé še kvišku. Škoda je ogromna in znašaš več miljonov. Nujno potrebno je, da se škoda takoj oceni, in sicer po vsej Dolenjski, ker poleg novomeškega in krškega so trpeli tudi drugi okraji. Vlada, ki je povišala zemljiški davek šestkratno in ki zahteva vrhu tega od prebivalstva še tlako, je dolžna, da priskoči prebivalstvu na pomoč.

Surov očim.

Ivan Košenina, delavec iz Sore pri Medvodah, se je pred kratkim poročil z neko vdovo, ki mu je prinesla k hiši tudi 12letnega dečka. Zakonska sta živela nekaj časa prijateljski med seboj. Nakrat pa je začel mož popivati in pretepati svojo ženo in otroka, ki ga ni mogel videti. Ko je prišel surovi očim v nedeljo 22. jul. pozno ponoči domov, je našel dečka spečega v postelji. Brez vsakega povoda ga je pričel suvati s pestjo v prsa in ga pretepal tako dolgo, da mu je zlomil rebra in mu zadal tudi notranje poškodbe. Ubogega dečka so prepeljali v bolnišnico, surovež pa se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Samomor policijskega nadstražnika v Mariboru.

V torek 24. julija okrog 11. ure zvečer se je izvršil na Aleksandrovi cesti v bližini železniškega prehodišča tragičen konec policijskega nadstražnika Aleksandra Filipiča. Nesrečnež si je ameriškega revolverja takorekoč vpričo žene in otrok pognal smrtonosen strel v sence. Po kratki smrtni borbi je revež končal svoje življenje. Filipčič je bil ta dan prost in se je še zvečer nahajal z ženo in otroci pri svojem prijatelju gostilničarju Koštomaju v Mlinski ulici, odkoder jih je Koštomaj še spremil proti domu. Kakor pripovedujejo drugi očividci, je Filipčič prišel še v Krambergerjevo gostilno, kjer je imel spor z natakarico. Že pri tem so gostje opazili posebno razburjenje. Takoj nato, ko se je namreč odstranil iz gostilne, je na cesti počil strel. Na pomoč prihiteli so mogli le konstatirati med tem že nastopivšo smrt. Vzrokov za ta brezupen čin se navaja več. Kot glavni vzrok se ugotavlja isto brezupno stanje, v katerem se nahaja vsa mariborska straža, namreč — pomanjkanje. Pokojnik je bil v službi vesten ter tudi zelo narodno zaveden mož. Nesrečnež zapušča ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok.

Brezvestni oče.

Iz Šmarja pri Sevnici poročajo: Posestniku Pepelarju je padla v 12 metrov globok vodnjak ročka. Da bi jo potegnil ven, je posadil svojega 10letnega sina Ivana v vedro ter ga na slabi žici spustil v globočino, da mu prinese ročko iz vodnjaka. Žica pa se je zaradi prevelike teže odtrgala in je padel nesrečnež s tako silo nazaj, da si je razbil glavo in v strašnih bolečinah umrl. Brezvestni oče zasluži drakonično kazen.

V znamenju alkohola.

V Černetovi gostilni v Zgornji Šiški je neka družba v pijanosti pričela razbijati po gostilni. Med njo se je nahajal tudi berač Arhar, ki ga je gostilničarjev hlapec vrgel takoj pod kap. Arharju je prišel na pomoč 33letni dninar Ivan Jelenc, vsled česar je hlapec Martin potegnil iz žepa nož in neusmiljeno obklal ž njim Jelenca. Jelenc se je vsled težkih ran nezavesten zgrudil na tla, nakar so ga prepeljali v bolnišnico.

Strela je udarila

pri strahovitem neurju v Savinjski dolini v hišo posestnika Frana Stvarnika v Pustopolju. Strela je ubila enega konja ter zažgala poslopje, ki je pogorelo do tal. Škoda je ogromna. Preteklo leto je strela Stvarniku ubila sina. Neurje je napravilo po celi Savinjski dolini hudo škodo.

Smrtna kosa.

V Mostah pri Ljubljani je umrl po dolgotrajni bolezni ravnatelj tamkajšnje kemične tovarne inž. Anton Turk.

V Ljubljani je umrla rodbini Uršič hčerka Stankica.

Peter Zgaga

Iz domovine neprestano poročajo, da bodo Radiča zaprli.

To bi bilo v gotovih ozirih dobro in priporočljivo.

Če prej ne, se človek v zaporu naučiti ceniti svobodo.

* * *

Iz Trsta poročajo, da je dal Mussolini zapleniti par tisoč pušk, ki jih je naročila Jugoslavija.

Bog ve, če bo kak protest iz Belgrada?

Ali bo dobil za to svoje dejanje še en red Karadžordževičeve zvezde prvega razreda?

Takrat, ko je bil zapovedal fašistom, naj vlivajo primorskim Slovencem castor-oil v goltanec, so mu tak red takoj poslali.

* * *

Lansko leto so ženske kazale noge.

Letos kažejo roke.

Kaj bo next?

Če bomo imeli dober spomin, bomo takole po dveh ali treh letih že vedeli, kakšne so.

* * *

Mlada zakonca sta srečno dospela v hotel. Po večerji — no ja. Mlada ljubka ženica je vzela klobuk z glave. Mladi mož je pa sedel v kotu. Pa ni dolgo sedel. Pomagati ji je moral. Tukaj se ji je to zavozlalo, tam ono.

Trak pri traku, pentlja pri pentlji. Na bluzi trakovi, pri krilu trakovi in vsepovsod.

Mladi mož se je tega razvozljevanja naveličal in slednjič zastokal: — Presneto te je mati dobro spokala.

* * *

— Ne, ne, kaj pa mislite, gospod, jaz nočem biti vaša bodoča žena.

— Saj tega ne zahtevam — je odvrnil snubec — proseče. Bodite moja sedanja.

* * *

Če bi prišla Eva slučajno še enkrat na svet, ter bi videla sedanjo žensko modo, bi sramu zardela ter pozvala svoje tovarišice: Prijateljice, že vsaj figovo pero, če že drugega ne morete nositi na sebi.

* * *

Ne vpraša se, koliko je cenjeno. Vpraša se, koliko je vredno.

* * *

Ženske smatrajo moške za odrasle fante.

Ko pa pridejo pozno zvečer domov, jih zmerjajo kot majhne otroke.

* * *

Ne boj se, prijatelj. Ženska ni huda, če žnjo ne govoriš.

Razjarjena je pa kot zver, če jo nočeš poslušati.

* * *

Izvanredno čuden nasprotnik človeka je pijača.

Boriti se začne s teboj šele takrat, ko jo imaš že doli.

* * *

Tukaj je ena, ki se ni še nikdar pripetila:

Žena je rekla svojemu možu: Hitro stopi k oknu in poglej tistole žensko. Boš videl, kako lepe noge ima.

* * *

Na Bledu so priredili veliko veselico.

Veselica se je imenovala "Beneška noč na Bledu".

Pravijo, da je bilo lepo, krasno, nekaj posebnega. Vse je bilo veselo, zadovoljno in razigrano.

Sicer smo pa mi z malim zadovoljni.

Po mojem skromnem mnenju bi bilo veliko lepše in pomembnejše, če bi se priredila v najbližji bodočnosti "Jugoslovanska noč v Benetkah".

Ali že vsaj "Slovenska noč na Krasu".

Dosedaj imajo po naših najlepših krajih le Italijani vse dneve in vse moči.

Iščem JOHNA VIMPOLŠEK iz Rajhenburga na Štajerskem. Prosim ga, da se mi oglasi, če ga pa kdo pozna, naj ga opozori na ta oglas ali pa mi naj pošlje njegov točen naslov. — Anton Železnik, obmejna brzojavna postaja Rakek, Slovenia, Jugoslavia. (14-15—8)

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901.

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEFH PISHLER, Ely, Minn.
Začasni blagajnik LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik nezizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ŽBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Poročil se je

v Idriji Stanko Florjančič, veletrgovec in lastnik tvrdke "Triglav" v Ljubljani in Draždanih (Dresden), z gospodično Ljubico Lapajne iz narodne ugledne rodbine v Idriji.

Pisenti na Goriškem.

Furlanski prefekt Pisenti zadnji čas nadaljuje svoje obiske po goriških občinah. Pred njegovim prihodom dobi občina naznanilo in ukaz, da morajo biti vse hiše okrašene z italijanskimi trobojnicami. Zastave se dobé v Gorici na posodo proti odškodnini 2 lir za vsako. Ukaz je treba seveda izvrševati. Potem pride prefekt. K sprejemu pridejo vsi javni faktorji in šolska mladina, zraven nekaj radovednežev. Spremstvo gospoda prefekta poskrbi za obligatne "alala" in "eviva". Sicer pa hiti tik pred prefektom tipčeni slovenski hlapec-učitelj, ki ukazuje ljudem, naj kličejo na čast prefektu. V spremstvu prefekta hodita zloglasna profesor Bandelj in Peternel, ki prefektova povelja in grožnje ljudstvu prevajata v slovenščino. Po tem programu se je zadnje dni vršil prefektov obisk v Ajdovščini, Sv. Križu, Dornbergu itd. "Goriška Straža" pravi: "Gospod prefekt je prišel in odšel, Dornberg pa ostane Dornberg." Prof. Bandelli pa poroča v svet o navdušenih manifestacijah slovenskega ljudstva za fašistovski režim.

Fašistične manifestacije za italijanskega prestolonaslednika na Reki.

Zadnje čase potuje italijanski prestolonaslednik po Jadranu ob istrski obali in je obiskal vse važnejše obmorske kraje. Dne 26. julija se je peljal mimo reke v Opatijo. Ob tej priliki so priredili reški fašisti velike manifestacije in se potem odpeljali za prestolonaslednikom v Opatijo. Fašistično reško glasilo "Vedetta d'Italia" piše seveda, da je te manifestacije priredilo reško prebivalstvo, ki da ne bo nehalo zahtevati, da se Reka združi z domovino Italijo. Iz avtonomističnih krogov na Reki pa poročajo, da se fašisti živalno oborožujejo in da so posadke na meji proti Jugoslaviji ojačili.

"Monti di Pietà."

Italijanska vlada je izdala odlok, glasom katerega se razdelé zastavljalnice — Monti di Pietà — v 2 vrsti: 1. V zastavljalnice, ki sprejemajo hranilne vloge; te spadajo poslej kot ostale hranilnice pod trgovinsko ministrstvo. 2. V zastavljalnice, ki se omejujejo na posojila proti zastavi; te bodo podrejene kot dobrodelne ustanove notranjemu ministrstvu. Zastavljalnice imajo danes 700 miljonov hranilnih vlog.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"

Točna in hitra postrežba, zmerne cene,

to je geslo poslovanja, radi katerega je naš zavod vsestransko poznan in pripoznan med Slovenci v Ameriki.

Naša direktna zveza z JADRANSKO BANKO in vsemi njenimi podružnicami, kot tudi mnogoletna skušnja omogočuje nam izvršitev vseh poslov v popolno zadovoljstvo naših rojakov.

Razun rednih pošiljatev izvršujemo tudi izplačila potom "brzojavnega pisma" in sicer v teku enega tedna, za kar računamo samo $1 00.

VLOGE OBRESTUJEMO PO

4% na leto.

Preskrbimo potne listke za v Europo ali iz Europe v Ameriko.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

Prodaja vrednostnih papirjev.

I.

Danadanes je malo podjetij, ki bi ne posedovali glavnice za vsaj nekoliko tisoč dolarjev. Vsakdo, ki zagleda veliko, moderno opremljeno tovarno, plavže, rudnik ali kako veliko trgovsko podjetje, si predstavlja: "Rad bi imel le deseti del onega, kar poseduje gospodar tega podjetja".

Resnica je, da vidljivi "gospodar" — ako si pod njim predstavljamo upravitelja dotičnega podjetja — poseduje morda le deseti del kapitala podjetja, ki ga upravlja. Morda ne poseduje niti stotega dela. Lastnikov dotičnega podjetja — korporacije ali kompanije — je navadno precejšnje število; te lastnike zovemo delničarje (shareholder ali stockholder). Na primer, nekatere izmed največjih ameriških železnic so lastnina več kot 100,000 delničarjev. Nekateri izmed teh delničarjev posedujejo razmeroma le malo, par sto ali tisoč dolarjev. Nekateri utegnejo posedovati jako veliko delnic, ali na sploh povprečni delničar poseduje navadno le majhen del delniškega kapitala.

Moderna podjetja si izposujejo kapital s tem, da prodajajo delnice velikemu številu ljudi, kajti navadno nihče nima zadosti kapitala na razpolago, da bi ga sam vložil v kakšno podjetje. Saj se celo redkoma dogaja, da ima mala skupina deležnikov (partnerjev) skupaj toliko kapitala, da bi se spustili v kako večje podjetje le za svoj lastni račun. Oni torej, ki organizirajo taka podjetja, takozvani "promotorji", se obračajo na širše število ljudi na celo na splošno občinstvo, da dobijo potrebni kapital. Tako so se razvile delniške družbe ali korporacije. Načelo, da je delničar odgovoren za dolgove družbe le do onega zneska, ki ga je on vložil (investiral) v podjetje, olajšuje nakopičevanje kapitala, potrebnega za velika podjetja.

Kadar kdo kupi delnice (shares) v kako podjetje, on postane solastnik dotičnega podjetja v onem razmerju, koliko znaša v delnici navedenega svota. Ta se imenuje nominalna vrednost; kupna vrednost utegne biti povsem drugačia, kolikor je pač tržna cena dotične delnice. Koliko delnic nekdo ima, toliko je njegov delež (stock) na glavnici podjetja.

Oni, ki je kupil delnice v kako korporacijo, pričakuje, da bo ne le dobil dobičku primerne obresti (dividende) na vloženi denar, marveč da bo nekdaj dobil nazaj tudi vloženo glavnico, ako bi se delniška družba razpustila.

Dasi ima delničar pravico glasovati o upravnih stvareh korporacije, on navadno tako malo zna o vsem poslovanju, da se redkoma briga, da bi se posluževal svoje glasovne pravice. V praksi se godi, da povprečni delničar prepušča upravo korporacije njenim vrhovnim uradnikom, članom upravnega sveta, zaupajoč, da bodo že ti pošteno in pametno skrbeli za denar, ki ga je delničar posodil potom nakupa delnic. Upravitelji in najvišji uradniki korporacije so sami delničarji in se običajno poslužujejo svoje volilne pravice na zborovanjih, kjer se izbirajo upravitelji (directors) in kjer se določajo načela uprave. Ali zunanji delničarji se navadno ne brigajo za to. Ljudje radi kupujejo delnice v korporacijo, ako imajo zaupanje, da bo denar pošteno in koristno upravljen.

Razun s tem, da prodaja delnice, korporacija si preskrbuje kapital tudi s tem, da prodaja obveznice (bond). Predstavite si, da je kaka korporacija za zgradbo tovarne potrošila ves denar, ki ga je dobila potom prodaje delnice, recimo $200,000, a potrebuje nadaljnih $50,000 za nakup strojev. Uprava noče prodati nadaljnih delnic, ker so morda okoliščine take, da se ji zdi, da bi to bilo nespametno. Kaj naj stori? Uprava si pomaga s tem, da proda obveznice (bonds) v znesku $50,000. Kaj je torej razlika med "bondi" in "šerami" na delniški glavnici (stock)? Pred vsem, lastnik obveznice (bondholder) ne postane delni lastnik korporacije, marveč le njen upnik. "Bond" je dolg, delnica pa delež na glavnici. Obveznica ali "bond" je obljuba s strani korporacije, da bo povrnila izposojeno glavnico v točno navedenem roku, recimo v roku 10 ali 20 let, in da bo med tem plačala točno označene obresti, recimo 6%, na glavnici.

Za to vsebuje "bond" jako bolj določeno obljubo za plačila glavnice in obresti, kot delnica. Pogojeno je tudi, da ako korporacija bi zamudila plačevati obresti in povrniti glavnico, imejitelji obveznic imajo pravico polastiti se delne ali vse lastnine korporacije, in jo prodati. Ob prodaji bondov družba namreč naznanja na podlagi pogodbe, sestavljene v predpisani legalni formi, s čim ona jamči za plačilo glavnice in obresti; to jamstvo imenuje se "mortgage". Ako glavnica in obresti niso plačane, smejo torej imejitelji bondov uveljaviti svojo zastavno pravico (foreclosure on mortgage).

Iz tega se vidi, da je imejitelj obveznice jako bolj siguren glede plačila kot delničar; njegova tirjatev nasproti dobičku korporacije ima prednost pred pravicami delničarja. Ta-le je solastnik, imejitelj bonda pa je upnik. Delničar dobiva dividende — male ali nič, če je malo ali nič dobička. Imejitelj bonda pa je upravičen do vnaprej pogojenih obresti, naj je dobiček majhen ali velik. Radi tega prinaša bond manjši, ali bolj siguren dobiček kot delnica, in je raditega zlasti priljubljen pri ljudeh, ki imajo manj izkušnje v poslih in ki hočejo vložiti svoj denar v sigurne vrednostne papirje.

II.

V prejšnjem članku smo opisali vrednostne papirje (securities) ki jih korporacije (delniške družbe) izdajejo, da si preskrbijo kapital. Ti vrednostni papirji so delnice (šere ali stock) in obveznice (bondi). Prvi predstavljajo delež na glavnici, drugi pa dolg korporacije. V sledečem naj opišemo na kratko, na kak način korporacija spravlja svoje delnice oziroma obveznice med ljudi, ki hočejo vložiti vanje svoj denar; z drugimi besedami, kako postopa korporacija, da "plasira" (proda) svoje bonde in šere.

V slučaju male korporacije, ki hoče prodati le za nekoliko tisoč dolarjev delnic, je stvar precej enostavna. Navadno mala skupina ljudi, ki imajo interes na tem, da se ustanovi tako podjetje, se obveže (subscribe) za nakup večjega dela delnic. Za prispevanje ostalega dela delniške glavnice se obrača na druge, navadno na znance, o katerih se zna, da imajo denarja na razpolago za ta namen. V takem slučaju je prodaja delnic enostavna stvar osebnega znanstva; prodajalec nagovarja osebno svoje znance.

Ako ni mogoče prodati vseh delnic med znance, stvar postaje bolj težka. Ako ljudje ne poznavajo osebno niti enega izmed upraviteljev nove korporacije in vedó malo ali nič o mogočnosti uspeha dotičnega podjetja, treba jih prepričati, da se jim izplača vložiti svoj denar v to podjetje. Navadno se pripravlja tiskovina ali brošurica (prospectus), v kateri se poudarja važnost in znamenitost novega podjetja, se navajajo imena in kvalifikacije direktorjev (upraviteljev) korporacije in razlogi, zakaj po njihovem mnenju ta stvar mora uspevati. Ta opis se razpošilja razni mosebam, ki utegnejo biti interesirani. Dostikrat se udinjajo agentje za prodajo delnic, ki osebno obiščejo (canvass) razne ljudi in jim nagovarjajo glede nakupa delnic. Dostikrat se nudijo delnice na prodaj potom oglasov v časopisih.

Razvila se je posebna vrsta finančnih posredovateljev, ki se specilizirajo v prodajanju delnic in bondov. Ti mešetarji ali "brokerji", ki se bavijo s plasiranjem vrednostnih papirjev, razpošiljajo seznam priporočljivih investicij svojim klijentom in drugim odjemalcem ("prospects") in jih vabijo na nakup.

Ob prodaji bondov nahajamo še druge posredovalce. Najboljši bondi se navadno plasirajo potom skupine raznih faktorjev; ti so: najprej veliki bančni zavodi, ki se obvezujejo prodati bonde v večjih skupinah ali "blokih"; drugič takozvani "underwriters", ki začasno predujmijo denar, tako da korporacija, ki si izposojuje denar potom prodaje bondov, more dobiti gotovino še predno bondi pridejo v roke končnih kupcev; tretjič, tvrdke, ki se bavijo s prodajanjem bondov na drobno, takozvane "bond houses". Te prevzemajo večje skupine bondov od prvotnih bančnih zavodov za prodajo na drobno med svoje odjemalce; ti redni odjemalci so: 1) privatne osebe ali tvrdke, 2) zavarovalne družbe in 3) hranilnice.

Hranilnica (savings bank) ni v pravem smislu besede končni kupec bondov, kajti ona ne investira svojega lastnega denarja, marveč le denarja svojih vlagateljev (depositors). Mnogo oseb, ki nimajo navade investirati svoj denar v bonde, rajši vlagajo svoj denar v hranilnice oziroma druge banke, ki sprejemajo denar v hranilne vloge; za svoje vloge dobivajo navadno 3- ali 4-odstotne obresti. S temi vlogami (deposits) hranilna banka kupuje bonde, ki ji primašajo 5- ali 6-odstotne obresti; v razliki med eno in drugo odstotno mero je dobiček hranilnice. Zakaj torej mnogo ljudi rajši vlaga svoj denar v hranilnice in enake banke na nižje obresti, dočim bi lahko vlagali v bonde na večje obresti? Razlog je jako upravičen. Najprej, večina ljudi ima premalo izkušnje s takimi posli, da bi zaupali svoji rzsodnosti glede tega, kaj je dobra ali slaba investicija; drugič, vlaganje v hranilne vloge je bolj enostavno in ugodno in — tretjič — je navadno lažje dobiti svoj denar nazaj, ko se ga potrebuje. Zakoni, ki nadzirajo hranilnice, so v večini držav jako strogi, in le nakup prvovrstnih bondov je dovoljen. Nadalje, mali varčevalec ne bi mogel nikoli kupiti bonde večje vrednosti; hranilnica pa nakopiči denar malih vlagateljev in jim s tem ponuja iste koristi kot velikim posedinim vlagateljem.

III.

Finančna ustava, ki igra veliko ulogo v prodajanju in kupovanju bondov in delnic, in s katero so vsi finančni zavodi v ozki zvezi, je borza (stock exchange). To je prostor, kjer se mešetarji (brokerji) shajajo vsak dan za prodajanje in kupovanje vrednostnih papirjev. Na borzi se trguje z onimi bondi in delnicami, katerih trgovanje je borzna uprava dovolila; o njih se pravi, da so vpisani na borzi (listed on the stock exchange). Za slabše in bolj špekulativne vrednote se dostikrat nahaja izven borznega poslopja — dostikrat pod milim nebom na cesti — neka postranska borza, takozvani "curb market" ali kratkomalo "curb"; tu se kupovalci in prodajalci shajajo vsak dan in trgujejo z raznimi delnicami in bondi.

Velika važnost borz obstaja v tem, da dajejo priliko imejitelju vsakega vrednostnega papirja, ki je zapisan na borzi, da ga proda, kadarkoli se mu poljubi. Človek, ki investira svoj denar v obveznice ali delnice kake korporacije, je seveda bolj pripravljen vložiti svoj denar, ako ve, da more za kupljeni vrednostni papir dobiti gotovino nazaj, kadarkoli se mu zdi prav. Delniška družba mu seveda ne more povrniti denarja kar na zahtevo; ona potrebuje oni denar. Ako oseba, ki je vložila svoj denar v bonde ali šere, hoče dobiti nazaj svoj vloženi denar, mora prodati svoje vrednostne papirje nekomu, ki je pri volji kupiti jih. Da ni borze, bi moral dotični imejitelj vrednostnih papirjev iskati okolo človeka, ki bi jih hotel kupiti, in osebno ali pismeno nuditi svoje vrednote na prodaj. Tako postopanje bi stalo denarja, in dotičnik bi moral dostikrat čakati dolgo na svoj denar, ko ga najnujneje potrebuje. Borza pa mu nudi priliko za takojšnjo prodajo bondov in delnic v njegovi posesti. Ako so ti vpisani na borzi, on jih lahko proda vsak čas s posredovanjem "brokerja", kajti na borzi se bo vedno našel kdo, ki je voljen kupiti dobre vrednostne papirje ob ugodni ceni. Človek vlaga svoj denar v take vrednostne papirje ravno zato, ker ve, da more vsak čas dobiti gotovino nazaj potom prodaje.

Borza igra tudi drugo važno ulogo. Ker je ona središče, kjer se kupuje in prodaja na veliko, je obenem postala središče informacij o denarnem trgu. Tu se izve, kakšna je v danem trenutku tržna cena tega ali onega papirja in kako ta ali ona delnica ali bond stoji. Časopisi prinašajo borzna poročila, v katerih so navedene vsak dan tržne cene vseh vrednostnih papirjev, kvotiranih na borzi. Te cene se vedno menjajo, nekdaj malo ali nič, nekdaj pa kar skokoma. Tržna cena je v glavnem odvisna od razmerja med povpraševanjem in ponudbo. Ako je mnogo ljudi, ki bi radi kupili, a malo odjemalcev, cena raste, ako je veliko ljudi, ki bi radi prodali, a malo jih, ki bi isto stvar kupili, cena naravno pada. Trgovci in bankirji skrbno pazijo na borzna poročila, kajti se po njih ravnajo v svoji poslih.

Mnogo ljudi smatra borzo le za igralnico. Brezdvomno mnogo zla je spojeno z borzo, ali borza sama na sebi je koristna in potrebna institucija, katere dobre strani veliko prevagujejo zlo, ki je ž njo v zvezi. Največje zlo je morda to, da mnogi neizkušeni ljudje iščejo lahke dobičke potom špekulacij na borzi. Konec teh špekulantov je skoraj brez izjeme — propast. Igra na borzi je stvar, ki jo le izkušeni strokovnjaki smejo igrati z neko sigurnostjo.

Razne vesti.

Najden dvanajstkaratni demant.

V Kimberleyu v Južni Afriki je bil najden v rudniku Wesseton krasen diamant, ki tehta 20 in tri četrt karata. Diamant je eden najlepših do sedaj izkopanih in je vreden okoli 50,000 dolarjev.

Katastrofalno pomanjkanje zdravnikov na Ruskem.

Po raznih poročilih deluje danes v Rusiji samo 13,000 zdravnikov, dasi jih je pred svetovno vojno ordiniralo 32 tisoč. Sovjetska vlada je odredila, da bo v bližnjih letih izšo iz visokih šol najmanj 17,000 zdravnikov. V zadnjih petih letih je pa ne glede na minimalne zahteve jako malo visokošoleev študiralo medicino.

Poreden citat.

Svojedobno zelo slavnega italijanskega učitelja petja in vodjo izborne pevske šole v Neaplju Nicola Porpara (1686—1767) je nekdo vprašal: "No, kako se vam pa kaj naš organist dopade?" — Smehljaje odvrne veliki mojster: "Brez dvoma je izborno podkovan v svetem pismu, kajti njegova levica resnično ne ve, kaj dela desnica".

Lastavičje gnezdo v ordinacijski sobi zobnega tehnika.

Tako posebnost imajo Češke Budejovice. V moderno, elegantno opremljeno sobo zobnega tehnika Praznega je spomladi priletelo par lastavic pa si začele zidati gnezdo nad električno svetilko, ki je pritrjena k stropu. Zobozdravnik ni delal ljubkim krilatim gostom nobene zapreke in tako ima danes veselje s celo lastavičjo družinico, zakaj pred kratkim se je izvalilo pet mladih lastovic. Zanimivo je, da se lastavice prav nič ne boje številnih pacijentov in so v ordinacijski sobi popolnoma domače.

Zgodovina valčka.

Malokateremu vnetemu obožavatelju valčka bo menda znan komponist znanega in po celem svetu priljubljenega valčka "Nad valovi", ki ga ni zložil nihče od evropejskih komponistov, temveč je njegov avtor Juventino Rosas, po rodu Mehikanec in nizkega pokolenja, ki ni imel nikake muzikalne naobrazbe. Prodal je valček za smešno ceno 15 pesov založništvu Wagner & Levien v Mehiki. Medtem, ko so založniki na kompoziciji zaslužili lepo svoto denarja, je živel Roas v globoki revščini in je umrl od gladu v Guantamu na otoku Kuba. Kratko pred svojo smrtjo se je še enkrat obrnil za pomoč na svoje založnike ali njegova prošnja je bila odklonjena. Leta 1910 so mehikanski avtorji njegovo truplo prepeljali v domovino in je pokopali v 'Pantheonu de Dolores'. Juventino Rosas je vsega skupaj komponiral devet valčkov, štiri polke, šest škotskih, tri mazurke in tri mehikanske nacijonalne plese.

Naj pride na sestanek . . .

Pretekli mesec je švedskil kralj Gustav med svojo dnevno korespondenco našel pismo sledeče vsebine: "Ljubljeni — v ponedeljek ob 6. uri zvečer te čakam na trgu Obin. Čakala bom do 7, glej, da ne prideš prepozno. — Tvoja Ester". Kralja je to nenadno povabilo na rendesvous osupnilo. Ko pa je kasneje razmotrival koverto, je na svojo največjo zadovoljnost opazil, da je bil naslov pravega adresata s poštnim žigom zamazan: "Shibenson, štv. matrikole 287, mornar na šolski ladji Njeg. Vel. Gustava V." Od celega naslova se je jasno čitalo samo ime ladje in pošta je oddala pismo v dvorno pisarno. Po kraljevi zapovedi je Stibenson dobil še tekom iste ure dopust da mala Ester ni predolgo čakala nanj.

Odporna moč bacilov.

Poskusi o odpornosti bacilov, ki jih že dolgo vrsto let delajo v angleških laboratorijih, so prinesli čudovita razkritja, da mnogo bacilnih kultur, ki so se v steriliziranih oblikih bili shranjene 14 do 20 let še vedno življensko moč vsebujejo. To je bil na pr. slučaj legarjeve in paralegarjeve mrzlice. Nasprotu temu so vse kulture davičnih in koleričnih bacilov poginile. Legarjevi bacili so imeli po 18 in polletnem zaprtju v steklenih tubah še vedno vplivnost, to se pravi, da so še vedno lahko povzročili legarjevo mrzlico. Drugi zelo odporni bacili so bacili vraničnega vnetja. Kultura tega bacila, ki je bil 31 let shranjen v papirnem hermetično zaprtem ovoju, je infiscirala in usmrtila tekom nekaj ur navadno miš. Če so tudi bacili že odmrli, vsebujejo njihova jajčka, ki so zavarovana z "oklepom", še vedno življensko moč. Da se uničijo ta jajčka ali ostroge, je treba precejšnje vročine. Iz tega je razvidno, s kako previdnosjo in skrbnostjo je treba po boleznih desinfiscirati okužene prostore.

Intrige proti mali antanti.

Italijanski listi spričo konference na Sinaji ventilirajo idejo ob bolgarsko-rumunsko-italijanski zvezi, ki bi mogla računati tudi s simpatijami in mgoče Turčije, in ki bi jo favorizirala Anglija iz nasprotstva do Francije. V tem smislu piše zlasti revija "Echi e commenti", koje tozadevni članek je zbudil v Bukarešti precej pozornosti. Kakšne vrste je ta pozornost, tega pa žal ne izvemo.

Tudi madžarsko časopisje konferenco na Sinaji komentira po svoje. Ministrski predsednik grof Bethlen je v klubu vladne stranke opozarjal na to, da se Grška in Poljska konference ne udeležit niti mislite k mali antanti pristopiti. Dejal je, da ima Madžarska baš v Poljski svojega najboljšega zaveznika. Končno je izrazil tudi mnenje, da Italija ne bo nikoli dopustila, da bo Jugoslavija dobila protektorat nad Albanijo.

Ameriški poslanik za fašiste.

Pri slavnosti laško-ameriškega združenja v Rimu je imel ameriški poslanik govor, v katerem je izjavil:

"Kdor se zanaša sam nase, izkazuje ljudstvu večjo službo kakor oni, kateri pričakuje spas od drugih ter novo socialno strukturo od neizpolnjivih gospodarskih in mednarodnih interesov. Čut za odgovornost in zaupanje samega v sebe in v svoj lastni narod je važnejše kot vsaka teorija. Nekateri narodi — kakor na primer Lahi in Američanje — so se jeli o tem prepričevati, da teorija o narodnem pobratimstvu, dasi najde tako lahko privržencev, temelji na nepoznanju dejstev. Sodelovanje med narodi je mogoče le tedaj, če so narodi dovolj močni. Narod pa morejo tvoriti samo močni in dobri občanje. Drugih teorij ne potrebujemo, in če bi bile še mnogo boljše, potrebujemo edino boljših ljudi, ki se opirajo ob načela, ki so se že obnesla. Laška mladina je postala silna, ker se je naučila zanašati se samá nase, izpolnjevati strog red in se je prepričala, da v trenutku, ko mišice grozé z odpovedjo, moreta volja in duh napraviti čudovito zmago."

Ministrski predsednik Mussolini se je zahvalil poslaniku Childu za njegovo oceno fašistovskih načel in za njegovo razumevanije za fašistovsko filozofijo. Vsi rimski listi pišejo o velikem pomenu poslanikovega govora ter razglašajo, da je Child našel novo filozofijo fašizma.

"Slov. Narod" dostavlja k temu: Ker južni Slovani Italjane in nasilne fašiste predobro poznamo, nam je biti odslej proti njim vsekako še bolj na straži. Ravnati se nam je po starem rimskem geslu: Si vis paeem, para bellum. (Če hočeš imeti mir, pripravi se na vojno.)

POZOR, ROJAKI!

Proda se dvanadstropna hiša s pekarijo vred. Hiša obstoji iz prodajalne; za prodajalno je delavnica, pod celo hišo je klet, v drugem nadstropju je šest sob, za hišo je velika garaža za osem avtomobilov. Vse orodje za pekarijo in en truck za razvažanje. Kakor tudi odjemalci. Proda se radi smrti gospodarja. Lepa prilika za pekа. Cena je vsemu skupaj 9500 dolarjev. Trgovina je v Chicagi. Za natančna pojasnila se obrnite na: Mohor Mladič, 1334 West 18. St., Chicago, Ill. (15-17—8)

Preženite bolečino!

Okorelo rame, otrpljena mišica, nategnjen sklep— vse to spremlja BOLEČINA. Toda vdrgnite nekoliko

PAIN-EXPELLERJA

na bolečo površino, in bolečina bo hitro izginila. Pain-Expeller in bolečina sta si smrtna sovražnika. Dobite še danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c. in 70c. Glejte, da bo na zavojčku tvorniška znamka SIDRO. Zavrnite vse ponaredbe.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St. v Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK

Nov gasilni dom.

Prostovoljno gasilno društvo v Notranjih Goricah je praznovalo dne 5. avgusta na slovesen način otvoritev svojega na novo zgrajenega gasilnega doma.

IZPLAČILA v AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji —

se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno $200.— za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati nakazani znesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čeke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čeke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čeke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim potem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji pošti brez neprilik.

Tudi za nabavo potnega lista — (posa) je najpripravneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi z dinarji.

V Italiji in zasedenem ozemlju —

so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: Izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vsled naraščujočih stroškov smo se morali odločiti prevrediti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do $25. računamo po 75 centov; od $25. naprej po 3%, to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York City

Grozdje je dozorelo!

IN PRIČELI GA BOMO RAZPOŠILJATI

Imamo na izbero vsake vrste grozdje in ga ne prodamo manj kot eno celo karo. Po raznih naselbinah imamo svoje zastopnike, in kjer še nismo zastopani želimo stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

POSTREŽBA TOČNA IN ZANESLJIVA. CENE NAJNIŽJE.

Pišite še danes za vsa pojasnila na:

BAKULICH-PREDOVICH CO.

403 California Fruit Building, Sacramento, Cal.

Vsi naši odjemalci izza prejšnjih let so bili zadovoljni z našo postrežbo, zato ni dvoma, da boste tudi vi zadovoljni.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino **$1.50**

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

KAJN.

Francoski spisal: Stanislas Meunier.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

18 (Nadaljevanje.)

Bil sem še vedno v čakalnici ter slišal iz daljave mrmranje množice, ki se ni hotela raziti, dokler ne sliši, kakšna usoda me je zadela.

Za mojega brata se nihče ne briga.

Pri kriminalnih obravnavah postanejo žrtve, o katerih se toliko govori, brezbitne sence, katerih se le sempatam spomnimo vsled navzočnosti tresočega obtoženca.

Jaz se nisem vdajal tem opazovanjem. Nitî porotnikov si nisem mogel predstavljati pri posvetovanju, tako utrujen sem bil.

Z vso silo sem si prizadeval, da nisem zaprl oči, kajti bal sem se tistih pošastnih sanj.

Samemu sebi sem rekel: — Dobro, da je sedaj vse končano. Za nič na svetu bi ne mogel zbrati v sebî toliko moči in eneržije, da bi preživel še en tak dan. Kljub temu sem pa sumil, da bi jih preživel še en tak dan. Kljub temu sem pa sumil, da bi jih preživci še deset, še sto, če bi bilo potreba.

Niti na um mi ni padlo, da bi bil oproščen, in navdal me je mir obupa, ki ponavadi ovira na smrt obsojenega, da bi se ustavljal, ko pridejo po njj.

Toda čas je bežal, in moja čustva so bila vsak trenutek drugačna. Živci so mi zopet začel brneti, stisnil sem roke ter si do krvi zgrizel ustnice. Kričati sem hotel, toda spoštovanje do postave in spodobnosti še ni umrlo v meni. Obstal sem torej miren.

Iz sodnijske dvorane sem odšel še ob belem dnevu. Tedaj so pa že prižigali plinove luči. Dve četrti ure sem že slišal biti.

Porotniki se še niso sporazumeli . . .

O, ne bodo me oprostili . . . Ni mogoče, ni mogoče . . .! To bi bilo vendar nekaj nezaslišnega, nekaj smešnega . . .

Kako naj bi vendar zamogel prevarati vse te mogočne sodnike, zagovornike, porotnike? Nemogoče, nemogoče!

Toda, če bi bila moja krivda jasna kot beli dan, bi se posvetovanje tako dolgo ne zavleklo. Jaz bi bil že . . .

Tretji četrt . . .

Če bo še nekaj časa trajalo, bom omedlel. Zopet sem slišal biti uro. Naštel sem do šest. Torej že celo uro sedim tukaj . . .

Veličastno kot noč, ki se spušča zunaj na zemljo, se umikajo zmedeni glasovi v dvorani svečanemu miru.

Sodniki in porotniki so se vrnili v veliko dvorano.

Načelnik porote bo rekel "da" in "ne". Ali bo rekel "da" in "da", ali bo pa rekel samo "da". Kriv brez pomilostilnih okoliščin, kriv s pomilostilnimi okoliščinami . . . nekriv.

Zopet je nastal ropot. Prišli so pome. Zadnjič sem stal na pragu malih vratic, vodečih v dvorano.

Skozi meglo, ki mi je obdajala pogled, sem videl bleščeč se in zadovoljen obraz mojega zagovornika, in videl sem vaše mile, prijazne poteze, visokočastiti gospod.

Vse sem vedel, niti poslušati mi ni bilo treba, da mi čita predsednik sodbo. Navidez sem mu prisluškoval, dočim se mi je zdelo, da mi je vse ude skrivičila sila roka.

Ker sem bil spoznan nedolžnim, so me morali takoj izpustiti. Obupno sem si prizadeval otresti se nevidnih vezi, ki so me hotele zadušiti.

Siednjič se mi je posrečilo.

Zakrohotal sem se kot bebec.

S težavo, s silnim naporom, so bruhnile iz mene besede: Prokleti osli!

Moj zagovornik, sodniki in časnikarji me vsled velikega hruma niso razumeli. Najbrže so mislili, da sem se jim zahvalil.

Pritekel je zdravnik, da bi mi z etrom odpravil smeh.

Tekom te povesti sem se večkrat pritoževal, zak me niso tedaj obsodili. To je nehvaležnost. Dragi pesnik, vam sem neizmerno veliko dolžan, in čeravno že malo pozno, se vam sedaj iskreno zahvaljujem zo vse, kar ste storili zame. Potom dr. Vireta, kojega čestitk se nisem mogel iznebiti, sem izvedel, da ste bili razvili tedaj čudovito energijo, v namenu, da prodrete s vojim mnenjem. Kljub vašim naporom in vaši zgovornosti, sem imel proti sebi pet glasov. In če bi bil jaz sedel med porotniki, bodite prepričani, častiti gospod, da bi imeli proti sebi šest nasprotnikov.

Živci so se mi pomirili. Še vedno sem se smehljal, toda rahlo, ne kot blaznež, pač pa kot srečen človek.

Velikanska množica redovedneževe me je čakala na Quaiu. Vzel sem kočijo. Ko je dospela kočija na most reke Seine, sem se sklonil skozi okno. Kot dolgi beli pasovi so se vlekle vrste električnih luči skozi rmeno jesensko meglo. Kot otrok sem opazoval rdeče svetilke in razkošne izložbe.

Vozniku sem povsem mehanično povedal svoj naslov. Tekom vožnje sem se pa posmnil, da me morda pričakujejo tam časnikarski poročevalci. Izpremenil sem torej smer.

Na Rue St. Honore sem najel stnovanje v angleškem hotelu. Ko sem se dobro najedel, sem šel spat.

Spal sem nepretrgoma štirindvajset ur.

Še predno sem odprl oči, me je obdal čudoviti občutek srečne resničnosti. Bil sem prost, ležal sem na dobri postelji. Razleknil sem ude, se vrgel na hrbet ter se začel valiti semtertja.

Malo me je tresla mrzlica, toda to mi ni bilo neprijetno. Temno je bilo. Pritipal sem se do gumba električne svetilke. Sedem ura. Ali je zjutraj ali zvečer? Pogledal sem skozi okno ter opazil, da je zvečer.

— Oh, kako dobro sem spal — kako dobro sem spal — sem govoril samemu sebi ter se pretegal.

Legel sem nazaj v posteljo ter pozvonil. Služabniku sem rekel, naj zakuri. Tedaj mi je pa šinila misel v glavo kot pekoča bolečina: — Moj brat je mrtev, in jaz sem ga usmrtil.

Toda to je trajala samo za hip. Znova sem se zasmejal ter vzkliknil: O ti prokleti norci, kako strašno sem jih potegnil za nos.

Začel sem premišljevati, kje naj preživem večer. Jako me je mikal izprehod po Parizu, o katerem sem domneval, da ga ne bom nikdar več videl. Začelo me je zebsti in začel sem se bati: Zima je. Morda razsaja influenca. Ker sem srečno rešil življenje, ga nočem sedaj zopet postavljati na tehtnico.

Znova sem pozvonil in naročil natakarju:

— Pripravite kopel ter pokličite brivca.

Na vsak način sem se hotel iznebiti vse nesnage jetnišnice. Brivcu sem zapovedal, naj me čisto obrije. Obraz sem hotel čisto izpremeniti. Ko je položil brivec britev na moj obraz, sem se stresel, in lasje so mi stopili kvišku.

(Dalje prihodnjič.)

Sporazum z Vatikanom.

St. Cirković je pod tem naslovom objavil v "Slovensem Narodu" zanimiv članek, ki se glasi:

Beograd, julija 1923.

Potreba, da se čimpreje uredi pravni položaj katoliške cerkve v naši državi, je važna v dveh ozirih — v mednarodnem in notranjem. Prvič, da stopijo na normalni temelj odnošaji med našo državo in sveto stolico kot subjektom v mednarodnem življenju, ki je zainteresiran v tem vprašanju in drugič, da se v tem pogledu doseže znaten uspeh v prid države same v notranjosti. Najvažnejša funkcija vrhovnih organov vsake države obstoji baš v tem, da spravijo državo v razmerju do drugih držav in mednarodnih subjektov v normalno. Dokaz za prvi smoter leži že v tem, da je zadnja in najvažnejša inicijative potekla od zunanjega ministra, za drugi pa v tem, da se je to vprašanje sprožilo in pretresalo v narodni skupščini in v javnosti in končno da so se udeležili in sodelovali pri diskusiji in rešitvi tega vprašanja tudi mnogi poklicani zastopniki katoliške cerkve iz notranjosti države.

Od osvobojenja in ujedinjenja do danes, so poklicani in merodajni faktorji v splošnem dvakrat podvzeli resne korake, da se pravni položaj po členu 12. ustave osvojenih in priznanih veroizpovedovanj v naši državi utrdi in ureде odnošaji med posameznimi konfesijami. Prvi je poskušal to doseči predlansko leto tedanji minister ver g. Milivoj Jovanovič glede vseh veroizpovedovanj. Drugi poskus, pa je napravil lansko leto sedanji zunanji minister dr. Ninčič in sicer samo glede rešitve pravnega položaja katoliškega veroizpovedovanja. S svojim odlokom z dne 1. novembra 1921 je pozval minister za vere izvestne zastopnike priznanih veroizpovedanj: pravoslavne, katoliške, evangelijske, muslimanske in židovske na versko anketo v Beograd. Ta anketa je delovala od 15. do 22. novembra istega leta in je razpravljala v glavnem o nastopnih treh vprašanjih: a) pravni položaj vseh v ustavi priznanih veroizpovedovanj; b) ureditev medverskih odnošajev in c) gmotna preskrba verskih uslužbencev.

Poleg izjav in želja zastopnikov posamnih veroizpovedanj ta verska anketa ni dala nobenih drugih pozitivnih rezultatov. Bolj plodovit in po svojih uspehih važnejši je bil drugi poskus, ki je bil namenjen samo katoliškemu veroizpovedanju. Zunanji minister je s svojim odlokom z dne 24. julija 1922 imenoval za proučavanje vprašanja glede sklenitve konkordata z Vatikanom posebno komisijo, istočasno pa je sklical 7. avgusta sejo te komisije. Na tej svečani seji je komisija izvolila izmed svojih članov ožji odbor pod predsedstvom narodnega poslanca in sedanjega predsednika narodne skupščine Ljube Jovanoviča. Ožji odbor je imel svoje seje od 21. avgusta do 21. oktobra 1922 in je seveda pretresal in prišel do tehtnih sklepov o vseh važnih in pomembnih vprašanjih v zvezi s sklenitvijo konkordata z Vatikanom in sicer s stališča sodobne mednarodne in državnopravne vede o državi in državni suvereniteti, ker je predhodno zavzel stališče, da je najbolje urediti pravni položaj katoliške cerkve naši državi potom sklenitve konkordata z Vatikanom. Svoje sklepe je ožji odbor 25. oktobra lanskega leta predložil zunanjemu ministru. Po zaslugi zunanjega ministra dr. Ninčiča se je na podlagi teh sklepov baš te dni ponovno začelo resno pretresati celokupno važno vprašanje o pravnem položaju katoliške cerkve in sklenitvi konkordata z Vatikanom.

Povsem pravilna je trditev, da je pravni položaj katoliške cerkve, v naši državi zelo nedoločen, neurejen in do skrajnosti zapleten. To so neprilike, vkaterih se pogosto ne morejo orijentirati katoliški cerkveni funkcijonarji, to je pestro pravno stanje, kakor ga je označil neki hrvatski cerkvenopravni publicist in strokovnjak na tem polju. To je brezdvomno. Toda prav tako brezdvomno je, da je to vprašanje v zelo veliki meri podedovano. Kajti v krajih onkraj Save in Donave, ki so sedoaj sestavni del naše države in v bišvi avstro-ogrski monarhiji je bil položaj katoliške cerkve v pravnem oziru sploh neopredeljen, raznolik, zapleten in nejasen. Mesto ukinjenega avstrijskega konkordata z dne 18. avgusta 1885 (sconcordatum austriacum), ki je s svojimi važnimi in pomembnimi odredbami urejeval pravni položaj katoliške cerkve v celi avstro-ogrski monarhiji izvzemši Bosno in Hercegovino, so stopili v teh krajih bivše avstro-ogrske monarhie, ki so sedaj združeni z našo državo, mnogobrojni in po svojih predpisih zelo različni državni in deželni zakoni o katoliški cerkvi, ki so bili veljavni tam do ujedinjenja in od ujedinjenja do danes. V Sloveniji in v Dalmaciji so zavzeli mesto kakorhitro avstrijski državni zakoni dunajskega parlamenta, takozvano avtrijsko drž. pravo. V Vojvodini madžarski zakoni budimpeškega parlamenta, v Bosni in Hercegovini, kjer ni bil veljaven konkordat, pa zasebna konvencija s papežem in mnogi predpisi in naredbe c. kr. skupnega ministrstva in pokrajinske vlade. V Hrvatski in Slavoniji nekaj povsem tretjega: deloma konkordat iz 1885 leta, deloma pa avstrijski zakoni hrvatsko-slavonskega sabora.

Vsi ti raznovrstni, drug drugemu pogosto zelo nasprotujoči predpisi o enem in istem vprašanju, nedostatek pravnoveljavnega konkordata iz leta 1885. — čigar ukinjenje, mimogrede bodi povedano, sveta stolica nikoli ni hotela priznati — brez dvoma niso docela opredelili in pojasnili položaja katoliške cerkve v pravnem oziru v omenjenih delih sedanje naše države. Ta položaj ni bil povsem opredeljen in jasen niti z ozirom na mednarodno niti notranje in državnopravno stališče, niti glede katoliške cerkve, ki je z ukinjenjem konkordata iz l. 1885 izgubila svoj surmeat nad državo. Ona je ve te zakone proglasila za sovražne in neprijazne, papež pa je zastran tega poslal celokupnemu duhovništvu bivše avstro-ogrske monarhije posebno spomenico.

Valutne zanimivosti.

V Kolinu na R. je kupil pred kratkim neki uradnik svoji ženi za 600.000 mark kožuh, na katerega je dal na račun 100.000 mark, pa pustil kožuh pri trgovcu. Ko je pretekel mesec, je imel ceno doplačati. Konec junija je vendar prišel uradnik po kožuh in ni tajil, s kakšnimi težavami je spravil skupaj 500.000 mark. Trgovec je pripomnil, da gredo cene stalno kvišku. "Če ga težko plačate, pa ga pustite meni", je rekel prodajalec, "500.000 mark Vam dam jaz zanj". Uradnik je menil, da se trgovec šali, a ko je videl, da je prodajalec res odštel na pult 500.000 mark, je bil vsekako zadovoljen s kupčijo, spravil denar ter nesel mesto kožuha ženi prav lahko pridobljenih 500.000 mark, s katerimi je bilo tudi njegovi zakonski polovici precej ustreženo.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

Kretanje parnikov - Shipping News

18. avgusta:
Albania, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Orbita, Cherbourg, Hamburg; — Leviathan, Cherbourg; Veendanm, Boulogne.

21. avgusta:
Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg Bremen.

22. avgusta:
France Havre; Laconia, Cherbourg; Hamburg; Lapland, Cherbourg; President Van Buren, Cherbourg, Hannover, Bremen.

23. avgusta:
Minnekahda, Cherbourg, Hamburg; — Westphalia, Hamburg; President Wilson, Trst.

25. avgusta:
Homeric, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Taormina, Genoa; Rotterdam, Boulogne; Pres. Arthur, Cherbourg, Bremen.

28. avgusta:
Roussillon, Havre; Mauretania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.

29. avgusta:
Pres. Polk, Cherbourg; Seidlitz, Bremen; Conte Rosso, Genoa.

30. avgusta:
Kroonland, Cherbourg.

1. septembra
Laffayette, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen; Majestic, Cherbourg Volendam, Boulogne.

4. septembra
Berengaria, Cherbourg; Resolute Cherbourg, Hamburg.

5. septembra
President Garfield, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg; York, Bremen.

6. septembra
Albert Ballin, Hamburg; Manchuria, Cherbourg, Hamburg.

8. septembra
La Savoie, Havre; Orduna, Cherbourg, Hamburg; Olympic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Marta Washington, Trst.

11. septembra
Aquitania, Cherbourg, Bremen; America, Cherbourg; Canopic, Cherbourg, Bremen; Colombo, Genoa.

12. septembra
Tyrrhinia, Cherbourg, Hamburg; Paris Havre; Sierra Ventana, Bremen; President Adams, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg.

13. septembra
Thuringia, Hamburg; Finland, Cherbourg, Hamburg.

14. septembra
Muenchen, Bremen.

15. septembra
Saxonia, Cherbourg, Hamburg; Rochambeau, Havre; President Roseevelt, Cherbourg, Bremen; Ohio, Cherbourg, Hamburg; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verdi, Genoa.

18. septembra
Mauretania, Cherbourg; Suffren Havre; President Fillmore, Cherbourg, Bremen; Reliance, Cherbourg, Hamburg.

19. septembra
France, Havre; President Monroe, Cherbourg, Lapland, Cherbourg.

20. septembra
Hansa, Hamburg; Mongolia, Cherbourg, Hamburg; Bremen, Bremen.

21 septembra
America, Genoa.

22. septembra
President Harding, Cherbourg, Bremen Orbita, Cherbourg, Hamburg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Boulogne.

25. septembra
Berengaria Cherbourg.

26. septembra
Laconia, Cherbourg, Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg; St. Paul, Cherbourg; Giulio Cesare, Genoa.

27. septembra
Minnekahda, Cherbourg, Hamburg.

29. septembra
Albania, Cherbourg; Laffayette, Havre Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Columbus, Bremen.

2. oktobra
Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.

3. oktobra
Belgenland, Cherbourg.

CUNARD ANCHOR

Ali boste dobili rojake v Ameriko?

Konzul Združenih držav v Zagrebu že sprejema prošnje za potne liste in vizeje za toletno kvoto. CUNARDSKA plovba je najhitrejša na svetu. Potnikom s Cunard tiketi ni treba čakati na parnik, ker Cunard parniki odplujejo vsakih par dni.

Cunard črta se je pogodila z Jugoslavijo, da pomaga potnikom s svojimi uslužbenci, ki jih s tem, da jih vzamejo naravnost na parnik, zaščitijo pred nezgodami in stroški. To delo je brezplačno.

Za nadaljna pojasnila vprašajte pri katerem koli agentu ali pri

CUNARD LINE
25 Broadway
N. Y.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

New York, Plymouth, Havre, Paris
FRANCE 22. avg.; 19. sept.; 10. okt.
LAFAYETTE 1. sept; 29. sept; 10. nov.
PARIS .... 12. sept.; 3. okt.; 24. okt.
New York, Havre, Paris
ROUSSILLON ..... 30. avgusta
CHICAGO ..... 6. septembra
LA SAVOIE ..... 8. septembra
ROCHAMBEAU ..... 30. septembra
New York, Vigo (Spain), Bordeaux
LA BOURDONNAIS 18. septembra.
Pišite za navodila lokalnem agentu ali na glavni urad:
19 STATE STREET, NEW YORK

V ali IZ
JUGOSLAVIJE

Kupite vnaprej plačane karte svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Olympic 18. avgusta; 8. sept.; 29. sept.
Homeric 25. avg.; 15. sept.; 6. oktobra
Majestic 1. sept.; 22. sept.; 13. okt.
(Največji parnik na svetu.)

AMERICAN LINE
New York — Cherbourg — Hamburg
Mongolia ..... 16. avg.; 20. sept.
Minnekahda 23. avg.; Kroonland 30. avg.
Manchuria 6. sept.; Finland 13. sept.

RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerp
Lapland ..... 22. avg.; 19. sept.
Belgenland 5. sept.; Zeeland 12. sept.
Danzig preko Antverpen
Gothland ..... 26. sept.; 13. nov.
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Velika javna zbirališča. Oglasite se pri lokalnem agntu ali pri
PASSENGER DEPARTMENT.
No. 1. Broadway New York.

THE POPULAR REMEDY SANTAL MIDY PRÉPARATION ALLEMANDE
PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezaju
SANYKIT
Nabavite si najboljšo zaščito PREPREČBA za MOŠKE
Velika tuba 35c. Kit (4's) $1
Vaš lekarnarji ali San-Y-Kit Dept: B 92 Beekman St., New York
Pišite za okrožnico.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV
po znižani ceni.

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec.
Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1., 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, $1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec.
Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela.
Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predočuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma.
Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .60

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec.
Povest Slovencem v pouk. Po resničnih dogodsestavljen. Vsebuje 239 strani, .65

Darovana. Spisal Alojzij Dostal.
Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med krščanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .45

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela.
Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani, .55

Znamenje štirih. Spisal Conan Doyle.
Kriminalni roman. Po vsem svetu znana povest, ki opisuje premetenost tajnega policista Sherlock Holmesa ter njegova bistroumna pota, kako je prišel na sled skrivnostnim zločinom. Vsebuje 144 strani .50

Jernač Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz.
Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .45

Gozdarjev sin. Spisal F. S. Finžgar.
Globočutna in pretresljiva slika znanega in povsod priznanega pisatelja. Vsebuje 56 strani. .25

Zadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Šenoa.
Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se nasi očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili zoper prevzetne graščake in junaško umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .75

POŠTNINA PROSTA

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh, ki so v zvezi s potovanjem. Vsled dolgoletne izkušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila.

Priporočamo vedno tudi samo najboljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker so to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu zadevna pojasnila.

Kdor želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše za navodila, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

DOBRI

DOGARJI dobé delo pri Max Fleischer, 475 North McNeil Street, Memphis, Tenn.
(v s 18,25—7 & 1,8,15—8)

NAZNANILO.

Naš stari zastopnik **JANKO PLEŠKO**, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravja zdaj stalno nahaja na **6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.** Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje pojasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rojakom ga topio priporočamo.

Uprava Glasa Naroda.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Minnesota naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. Joseph Smalcel,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni. Upravništvo

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON ŠIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj presimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Prave pristne glasne
VICTOR in COLUMBIA GRAMOFONE
z rogom ali brez roga, Cene od $22.50 do $480.00, kakor tudi prave Slovenske Victor in Columbia plošče dobite le pri

IVAN PAJK
Victor Dealer
24 Main St., Conemaugh, Pa.
Cenike zastonj, pišite ponj.

Prodaja vrednostnih papirjev.

I.

Danadanes je malo podjetij, ki bi ne posedovali glavnice za vsaj nekoliko tisoč dolarjev. Vsakdo, ki zagleda veliko, moderno opremljeno tovarno, plavže, rudnik ali kako veliko trgovsko podjetje, si predstavlja: "Rad bi imel le deseti del onega, kar poseduje gospodar tega podjetja".

Resnica je, da vidljivi "gospodar" — ako si pod njim predstavljamo upravitelja dotičnega podjetja — poseduje morda le deseti del kapitala podjetja, ki ga upravlja. Morda ne poseduje niti stotega dela. Lastnikov dotičnega podjetja — korporacije ali kompanije — je navadno precejšnje število; te lastnike zovemo delničarje (shareholder ali stockholder). Na primer, nekatere izmed največjih ameriških železnic so lastnina več kot 100.000 delničarjev. Nekateri izmed teh delničarjev posedujejo razmeroma le malo, par sto ali tisoč dolarjev. Nekateri utegnejo posedovati jako veliko delnic, ali na sploh povprečni delničar poseduje navadno le majhen del delniškega kapitala.

Moderna podjetja si izposujejo kapital s tem, da prodajajo delnice velikemu številu ljudi, kajti navadno nihče nima zadosti kapitala na razpolago, da bi ga sam vložil v kakšno podjetje. Saj se celo redkoma dogaja, da ima mala skupina deležnikov (partnerjev) skupaj toliko kapitala, da bi se spustili v kako večje podjetje le za svoj lastni račun. Oni torej, ki organizirajo taka podjetja, takozvani "promotorji", se obračajo na širše število ljudi na celo na splošno občinstvo, da dobijo potrebni kapital. Tako so se razvile delniške družbe ali korporacije. Načelo, da je delničar odgovoren za dolgove družbe le do onega zneska, ki ga je on vložil (investiral) v podjetje, olajšuje nakopičevanje kapitala, potrebnega za velika podjetja.

Kadar kdo kupi delnice (shares) v kako podjetje, on postane solastnik dotičnega podjetja v onem razmerju, koliko rznaša v delnici navedenega svota. Ta se imenuje nominalna vrednost; kupna vrednost utegne biti povsem drugačia, kolikor je pač tržna cena dotične delnice. Koliko delnic nekdo ima, toliko je njegov delež (stock) na glavnici podjetja.

Oni, ki je kupil delnice v kako korporacijo, pričakuje, da bo ne le dobil dobičku primerne obresti (dividende) na vloženi denar, marveč da bo nekdaj dobil nazaj tudi vloženo glavnico, ako bi se delniška družba razpustila.

Dasi ima delničar pravico glasovati o upravnih stvareh korporacije, on navadno tako malo zna o vsem poslovanju, da se redkoma briga, da bi se posluževal svoje glasovne pravice. V praksi se godi, da povprečni delničar prepušča upravo korporacije njenim vrhovnim uradnikom, članom upravnega sveta, zaupajoč, da bodo že ti pošteno in pametno skrbeli za denar, ki ga je delničar posodil potom nakupa delnic. Upravitelji in najvišji uradniki korporacije so sami delničarji in se običajno poslužujejo svoje volilne pravice na zborovanjih, kjer se izbirajo upravitelji (directors) in kjer se določajo načela uprave. Ali zunanji delničarji se navadno ne brigajo za to. Ljudje radi kupujejo delnice v korporacijo, ako imajo zaupanje, da bo denar pošteno in koristno upravljen.

Razun s tem, da prodaja delnice, korporacija si preskrbuje kapital tudi s tem, da prodaja obveznice (bond). Predstavite si, da je kaka korporacija za zgradbo tovarne potrošila ves denar, ki ga je dobila potom prodaje delnice, recimo $200,000, a potrebuje nadaljnih $50,000 za nakup strojev. Uprava noče prodati nadaljnih delnic, ker so morda okoliščine take, da se ji zdi, da bi to bilo nespametno. Kaj naj stori? Uprava si pomaga s tem, da proda obveznice (bonds) v znesku $50,000. Kaj je torej razlika med "bondi" in "šerami" na delniški glavnici (stock)? Pred vsem, lastnik obveznice (bondholder) ne postane delni lastnik korporacije, marveč le njen upnik. "Bond" je dolg, delnica pa delež na glavnici. Obveznica ali "bond" je obljuba s strani korporacije, da bo povrnila izposojeno glavnico v točno navedenem roku, recimo v roku 10 ali 20 let, in da bo med tem plačala točno označene obresti, recimo 6%, na glavnici.

Za to vsebuje "bond" jako bolj določeno obljubo za plačila glavnice in obresti, kot delnica. Pogojeno je tudi, da ako korporacija bi zamudila plačevati obresti in povrniti glavnico, imejitelji obveznic imajo pravico polastiti se delne ali vse lastnine korporacije, in jo prodati. Ob prodaji bondov družba namreč naznanja na podlagi pogodbe, sestavljene v predpisani legalni formi, s čim ona jamči za plačilo glavnice in obresti; to jamstvo imenuje se "mortgage". Ako glavnica in obresti niso plačane, smejo torej imejitelji bondov uveljaviti svojo zastavno pravico (foreclosure on mortgage).

Iz tega se vidi, da je imejitelj obveznice jako bolj siguren glede plačila kot delničar; njegova tirjatev nasproti dobičku korporacije ima prednost pred pravicami delničarja. Ta-le je solastnik, imejitelj bonda pa je upnik. Delničar dobiva dividende — male ali nič, če je malo ali nič dobička. Imejitelj bonda pa je upravičen do vnaprej pogojenih obresti, naj je dobiček majhen ali velik. Radi tega prinaša bond manjši, ali bolj siguren dobiček kot delnica, in je raditega zlasti priljubljen pri ljudeh, ki imajo manj izkušnje v poslih in ki hočejo vložiti svoj denar v sigurne vrednostne papirje.

II.

V prejšnjem članku smo opisali vrednostne papirje (securities) ki jih korporacije (delniške družbe) izdajejo, da si preskrbijo kapital. Ti vrednostni papirji so delnice (šere ali stock) in obveznice (bondi). Prvi predstavljajo delež na glavnici, drugi pa dolg korporacije. V sledečem naj opišemo na kratko, na kak način korporacija spravlja svoje delnice oziroma obveznice med ljudi, ki hočejo vložiti vanje svoj denar; z drugimi besedami, kako postopa korporacija, da "plasira" (proda) svoje bonde in šere.

V slučaju male korporacije, ki hoče prodati le za nekoliko tisoč dolarjev delnic, je stvar precej enostavna. Navadno mala skupina ljudi, ki imajo interes na tem, da se ustanovi tako podjetje, se obveže (subscribe) za nakup večjega dela delnic. Za prispevanje ostalega dela delniške glavnice se obrača na druge, navadno na znance, o katerih se zna, da imajo denarja na razpolago za ta namen. V takem slučaju je prodaja delnic enostavna stvar osebnega znanstva; prodajalec nagovarja osebno svoje znance.

Ako ni mogoče prodati vseh delnic med znance, stvar postaje bolj težka. Ako ljudje ne poznavajo osebno niti enega izmed upraviteljev nove korporacije in vedó malo ali nič o mogočnosti uspeha dotičnega podjetja, treba jih prepričati, da se jim izplača vložiti svoj denar v to podjetje. Navadno se pripravlja tiskovina ali brošurica (prospectus), v kateri se poudarja važnost in znamenitost novega podjetja, se navajajo imena in kvalifikacije direktorjev (upraviteljev) korporacije in razlogi, zakaj po njihovem mnenju ta stvar mora uspevati. Ta opis se razpošilja razni mosebam, ki utegnejo biti interesirani. Dostikrat se udinjajo agentje za prodajo delnic, ki osebno obiščejo (canvass) razne ljudi in jim nagovarjajo glede nakupa delnic. Dostikrat se nudijo delnice na prodaj potom oglasov v časopisih.

Razvila se je posebna vrsta finančnih posredovateljev, ki se specilizirajo v prodajanju delnic in bondov. Ti mešetarji ali "brokerji", ki se bavijo s plasiranjem vrednostnih papirjev, razpošiljajo seznam priporočljivih investicij svojim klijentom in drugim odjemalcem ("prospects") in jih vabijo na nakup.

Ob prodaji bondov nahajamo še druge posredovalce. Najboljši bondi se navadno plasirajo potom skupine raznih faktorjev; ti so: najprej veliki bančni zavodi, ki se obvezujejo prodati bonde v večjih skupinah ali "blokih"; drugič takozvani "underwriters", ki začasno predujmijo denar, tako da korporacija, ki si izposojuje denar potom prodaje bondov, more dobiti gotovino še predno bondi pridejo v roke končnih kupcev; tretjič, tvrdke, ki se bavijo s prodajanjem bondov na drobno, takozvane "bond houses". Te prevzemajo večje skupine bondov od prvotnih bančnih zavodov za prodajo na drobno med svoje odjemalce; ti redni odjemalci so: 1) privatne osebe ali tvrdke, 2) zavarovalne družbe in 3) hranilnice.

Hranilnica (savings bank) ni v pravem smislu besede končni kupec bondov, kajti ona ne investira svojega lastnega denarja, marveč le denarja svojih vlagateljev (depositors). Mnogo oseb, ki nimajo navade investirati svoj denar v bonde, rajši vlagajo svoj denar v hranilnice oziroma druge banke, ki sprejemajo denar v hranilne vloge; za svoje vloge dobivajo navadno 3- ali 4-odstotne obresti. S temi vlogami (deposits) hranilna banka kupuje bonde, ki ji prinašajo 5- ali 6-odstotne obresti; v razliki med eno in drugo odstotno mero je dobiček hranilnice. Zakaj torej mnogo ljudi rajši vlaga svoj denar v hranilnice in enake banke na nižje obresti, ločim bi lahko vlagali v bonde na večje obresti? Razlog je jako upravičen. Najprej, večina ljudi ima premalo izkušnje s takimi posli, da bi zaupali svoji rzsodnosti glede tega, kaj je dobra ali slaba investicija; drugič, vlaganje v hranilne vloge je bolj enostavno in ugodno in — tretjič — je navadno lažje dobiti svoj denar nazaj, ko se ga potrebuje. Zakoni, ki nadzirajo hranilnice, so v večini držav jako strogi, in le nakup prvovrstnih bondov je dovoljen. Nadalje, mali varčevalec ne bi mogel nikoli kupiti bonde večje vrednosti; hranilnica pa nakopiči denar malih vlagateljev in jim s tem ponuja iste koristi kot velikim posedinim vlagateljem.

III.

Finančna ustava, ki igra veliko ulogo v prodajanju in kupovanju bondov in delnic, in s katero so vsi finančni zavodi v ozki zvezi, je borza (stock exchange). To je prostor, kjer se mešetarji (brokerji) shajajo vsak dan za prodajanje in kupovanje vrednostnih papirjev. Na borzi se trguje z onimi bondi in delnicami, katerih trgovanje je borzna uprava dovolila; o njih se pravi, da so vpisani na borzi (listed on the stock exchange). Za slabše in bolj špekulativne vrednote se dostikrat nahaja izven borznega poslopja — dostikrat pod milim nebom na cesti — neka postranska borza, takozvani "curb market" ali kratkomalo "curb"; tu se kupovalci in prodajalci shajajo vsak dan in trgujejo z raznimi delnicami in bondi.

Velika važnost borz obstaja v tem, da dajejo priliko imejitelju vsakega vrednostnega papirja, ki je zapisan na borzi, da ga proda, kadarkoli se mu poljubi. Človek, ki investira svoj denar v obveznice ali delnice kake korporacije, je seveda bolj pripravljen vložiti svoj denar, ako ve, da more za kupljeni vrednostni papir dobiti gotovino nazaj, kadarkoli se mu zdi prav. Delniška družba mu seveda ne more povrniti denarja kar na zahtevo; ona potrebuje oni denar. Ako oseba, ki je vložila svoj denar v bonde ali šere, hoče dobiti nazaj svoj vloženi denar, mora prodati svoje vrednostne papirje nekomu, ki je pri volji kupiti jih. Da ni borze, bi moral dotični imejitelj vrednostnih papirjev iskati okolo človeka, ki bi jih hotel kupiti, in osebno ali pismeno nuditi svoje vrednote na prodaj. Tako postopanje bi stalo denarja, in dotičnik bi moral dostikrat čakati dolgo na svoj denar, ko ga najnujneje potrebuje. Borza pa mu nudi priliko za takojšnjo prodajo bondov in delnic v njegovi posesti. Ako so ti vpisani na borzi, on jih lahko proda vsak čas s posredovanjem "brokerja", kajti na borzi se bo vedno našel kdo, ki je voljen kupiti dobre vrednostne papirje ob ugodni ceni. Človek vlaga svoj denar v take vrednostne papirje ravno zato, ker ve, da more vsak čas dobiti gotovino nazaj potom prodaje.

Borza igra tudi drugo važno ulogo. Ker je ona središče, kjer se kupuje in prodaja na veliko, je obenem postala središče informacij o denarnem trgu. Tu se izve, kakšna je v danem trenutku tržna cena tega ali onega papirja in kako ta ali ona delnica ali bond stoji. Časopisi prinašajo borzna poročila, v katerih so navedene vsak dan tržne cene vseh vrednostnih papirjev, kvotiranih na borzi. Te cene se vedno menjajo, nekdaj malo ali nič, nekdaj pa kar skokoma. Tržna cena je v glavnem odvisna od razmerja med povpraševanjem in ponudbo. Ako je mnogo ljudi, ki bi radi kupili, a malo odjemalcev, cena raste, ako je veliko ljudi, ki bi radi prodali, a malo jih, ki bi isto stvar kupili, cena naravno pada. Trgovci in bankirji skrbno pazijo na borzna poročila, kajti se po njih ravnajo v svoji poslih.

Mnogo ljudi smatra borzo le za igralnico. Brezdvomno mnogo zla je spojeno z borzo, ali borza sama na sebi je koristna in potrebna institucija, katere dobre strani veliko prevagujejo zlo, ki je ž njo v zvezi. Največje zlo je morda to, da mnogi neizkušeni ljudje iščejo lahke dobičke potom špekulacij na borzi. Konec teh špekulantov je skoraj brez izjeme — propast. Igra na borzi je stvar, ki jo le izkušeni strokovnjaki smejo igrati z neko sigurnostjo.

Razne vesti.

Najden dvanajstkaratni demant.

V Kimberleyu v Južni Afriki je bil najden v rudniku Wesseton krašen diamant, ki tehta 20 in tri četrt karata. Diamant je eden najlepših do sedaj izkopanih in je vreden okoli 50,000 dolarjev.

Katastrofalno pomanjkanje zdravnikov na Ruskem.

Po raznih poročilih deluje danes v Rusiji samo 13,000 zdravnikov, dasi jih je pred svetovno vojno ordiniralo 32 tisoč. Sovjetska vlada je odredila, da bo v bližnjih letih izšo iz visokih šol najmanj 17,000 zdravnikov. V zadnjih petih letih je pa ne glede na minimalne zahteve jako malo visokošolcev študiralo medicino.

Poreden citat.

Svojedobno zelo slavnega italijanskega učitelja petja in vodjo izborne pevske šole v Neaplju Nicola Porpara (1686—1767) je nekdo vprašal: "No, kako se vam pa kaj naš organist dopade?" — Smehljaje odvrne veliki mojster: "Brez dvoma je izborno podkovan v svetem pismu, kajti njegova levica resnično ne ve, kaj dela desnica".

Lastavičje gnezdo v ordinacijski sobi zobnega tehnika.

Tako posebnost imajo Češke Budejovice. V moderno, elegantno opremljeno sobo zobnega tehnika Praznega je spomladi priletelo par lastavic pa si začele zidati gnezdo nad električno svetilko, ki je pritrjena k stropu. Zobozdravnik ni delal ljubkim krilatim gostom nobene zapreke in tako ima danes veselje s celo lastavičjo družinico, zakaj pred kratkim se je izvalilo pet mladih lastovic. Zanimivo je, da se lastavice prav nič ne boje številnih pacijentov in so v ordinacijski sobi popolnoma domače.

Zgodovina valčka.

Malokateremu vnetemu obožavatelju valčka bo menda znan komponist znanega in po celem svetu priljubljenega valčka "Nad valovi", ki ga ni zložil nihče od evropejskih komponistov, temveč je njegov avtor Juventino Rosas, po rodu Mehikanec in nizkega pokolenja, ki ni imel nikake muzikalne naobrazbe. Prodal je valček za smešno ceno 15 pesov založništvu Wagner & Levien v Mehiki. Medtem, ko so založniki na kompoziciji zaslužili lepo svoto denarja, je živel Roas v globoki revščini in je umrl od gladu v Guantamu na otoku Kuba. Kratko pred svojo smrtjo se je še enkrat obrnil za pomoč na svoje založnike ali njegova prošnja je bila odklonjena. Leta 1910 so mehikanski avtorji njegovo truplo prepeljali v domovino in je pokopali v 'Pantheonu de Dolores'. Juventino Rosas je vsega skupaj komponiral devet valčkov, štiri polke, šest škotskih, tri mazurke in tri mehikanske nacijonalne plese.

Naj pride na sestanek . . .

Pretekli mesec je švedskil kralj Gustav med svojo dnevno korespondenco našel pismo sledeče vsebine: "Ljubljeni — v ponedeljek ob 6. uri zvečer te čakam na trgu Obin. Čakala bom do 7, glej, da ne prideš prepozno. — Tvoja Ester". Kralja je to nenadno povabilo na rendesvous osupnilo. Ko pa je kasneje razmotrival koverto, je na svojo največjo zadovoljnost opazil, da je bil naslov pravega adresata s poštnim žigom zamazan: "Shibenson, štv. matrikole 287, mornar na šolski ladji Njeg. Vel. Gustava V." Od celega nasleva se je jasno čitalo samo ime ladje in pošta je oddala pismo v dvorno pisarno. Po kraljevi zapovedi je Stibenson dobil še tekom iste ure dopust da mala Ester ni predolgo čakala nanj.

Odporna moč bacilov.

Poskusi o odpornosti bacilov, ki jih že dolgo vrsto let delajo v angleških laboratorijih, so prinesli čudovita razkritja, da mnogo bacilnih kultur, ki so se v steriliziranj obliki bili shranjene 14 do 20 let še vedno življensko moč vsebujejo. To je bil na pr. slučaj legarjeve in paralegarjeve mrzlice. Nasproti temu so vse kulture davičnih in koleričnih bacilov poginile. Legarjevi bacili so imeli po 18 in polletnem zaprtju v steklenih tubah še vedno vplivnost, to se pravi, da so še vedno lahko povzročili legarjevo mrzlico. Drugi želo odporni bacili so bacili vraničnega vnetja. Kultura tega bacila, ki je bil 31 let shranjen v papirnem hermetično zaprtem ovoju, je infiscirala in usmrtila tekom nekaj ur navadno miš. Če so tudi bacili že odmrli, vsebujejo njihova jajčka, ki so zavarovana z "oklepom", še vedno življensko moč. Da se uničijo ta jajčka ali ostroge, je treba precejšnje vročine. Iz tega je razvidno, s kako previdnosjo in skrbnostjo je treba po boleznih desinficirati okužene prostore.

Intrige proti mali antanti.

Italijanski listi spričo konference na Sinaji ventilirajo idejo ob bolgarsko-rumunsko-italijanski zvezi, ki bi mogla računati tudi s simpatijami in mgoče Turčije, in ki bi jo favorizirala Anglija iz nasprotstva do Francije. V tem smislu piše zlasti revija "Echi e commenti", koje tozadevni članek je zbudil v Bukarešti precej pozornosti. Kakšne vrste je ta pozornost, tega pa žal ne izvemo.

Tudi madžarsko časopisje konferenco na Sinaji komentira po svoje. Ministrski predsednik grof Bethlen je v klubu vladne stranke opozarjal na to, da se Grška in Poljska konference ne udeležit niti mislite k mali antanti pristopiti. Dejal je, da ima Madžarska baš v Poljski svojega najboljšega zaveznika. Končno je izrazil tudi mnenje, da Italija ne bo nikoli dopustila, da bo Jugoslavija dobila protektorat nad Albanijo.

Ameriški poslanik za fašiste.

Pri slavnosti laško-ameriškega združenja v Rimu je imel ameriški poslanik govor, v katerem je izjavil:

"Kdor se zanaša sam nase, izkazuje ljudstvu večjo službo kakor oni, kateri pričakuje spas od drugih ter novo socialno strukturo od neizpolnjivih gospodarskih in mednarodnih interesov. Čut za odgovornost in zaupanje samega v sebe in v svoj lastni narod je važnejše kot vsaka teorija. Nekateri narodi — kakor na primer Lahi in Američanje — so se jeli o tem prepričevati, da teorija o narodnem pobratimstvu, dasi najde tako lahko privržence, temelji na nepoznanju dejstev. Sodelovanje med narodi je mogoče le tedaj, če so narodi dovolj močni. Narod pa morejo tvoriti samo močni in dobri občanje. Drugih teorij ne potrebujemo, in če bi bile še mnogo boljše, potrebujemo edino boljših ljudi, ki se opirajo ob načela, ki so se že obnesla. Laška mladina je postala silna, ker se je naučila zanašati se sama nase, izpolnjevati strog red in se je prepričala, da v trenutku, ko miščice grozé z odpovedjo, moreta volja in duh napraviti čudovito zmago."

Ministrski predsednik Mussolini se je zahvalil poslaniku Childu za njegovo oceno fašistovskih načel in za njegovo razumevanje za fašistovsko filozofijo. Vsi rimski listi pišejo o velikem pomenu poslanikovega govora ter razglašajo, da je Child našel novo filozofijo fašizma.

"Slov. Narod" dostavlja k temu: Ker južni Slovani Italijane in nasilne fašiste predobro poznamo, nam je biti odslej proti njim vsekako še bolj na straži. Ravnati se nam je po starem rimskem geslu: Si vis pacem, para bellum. (Če hočeš imeti mir, pripravi se na vojno.)

POZOR, ROJAKI!

Proda se dvanadstropna hiša s pekarijo vred. Hiša obstoji iz prodajalne; za prodajalno je delavnica, pod celo hišo je klet, v drugem nadstropju je šest sob, za hišo je velika garaža za osem avtomobilov. Vse orodje za pekarijo in en truck za razvažanje. Kakor tudi odjemalci. Proda se radi smrti gospodarja. Lepa prilika za peka. Cena je vsemu skupaj 9500 dolarjev. Trgovina je v Chicagi. Za natančna pojasnila se obrnite na: Mohor Mladič, 1334 West 18. St., Chicago, Ill. (15-17—8)

Preženite bolečino!

Okorelo rame, otrpljena mišica, nategnjen sklep— vse to spremlja BOLEČINA. Toda vdrgnite nekoliko

PAIN-EXPELLERJA

na bolečo površino, in bolečina bo hitro izginila. Pain-Expeller in bolečina sta si smrtna sovražnika. Dobite še danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c. in 70c. Glejte, da bo na zavojčku tvorniška znamka SIDRO. Zavrnite vse ponaredbe.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St. v Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK

Nov gasilni dom.

Prostovoljno gasilno društvo v Notranjih Goricah je praznovalo dne 5. avgusta na slovesen način otvoritev svojega na novo zgrajenega gasilnega doma.

IZPLAČILA v AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji —

se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno $200.— za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali pam pa na novo naroči izplačati nakazani znesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čeke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čeke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čeke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim potem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji pošti brez neprilik.

Tudi za nabavo potnega lista — (posa) je najpripravneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi z dinarji.

V Italiji in zasedenem ozemlju —

so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: Izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vsled naraščujočih stroškov smo se morali odločiti prevrediti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do $25. računamo po 75 centov; od $25. naprej po 3%, to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York City

Grozdje je dozorelo!

IN PRIČELI GA BOMO RAZPOŠILJATI

Imamo na izbero vsake vrste grozdje in ga ne prodamo manj kot eno celo karo. Po raznih naselbinah imamo svoje zastopnike, in kjer še nismo zastopani želimo stopiti v zvezo s zanesljivo osebo. POSTREŽBA TOČNA IN ZANESLJIVA. CENE NAJNIŽJE.

Pišite še danes za vsa pojasnila na:

BAKULICH-PREDOVICH CO.

403 California Fruit Building, Sacramento, Cal.

Vsi naši odjemalci izza prejšnjih let so bili zadovoljni z našo postrežbo, zato ni dvoma, da boste tudi vi zadovoljni.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1.50

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

KAJN.

Francoski spisal: Stanislas Meunier.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

18 (Nadaljevanje.)

Bil sem še vedno v čakalnici ter slišal iz daljave mrmranje množice, ki se ni hotela raziti, dokler ne sliši, kakšna usoda me je zadela.

Za mojega brata se nihče ne briga.

Pri kriminalnih obravnavah postanejo žrtve, o katerih se toliko govori, brezbitne sence, katerih se le sempatam spomnimo vsled navzočnosti tresočega obtoženca.

Jaz se nisem vdajal tem opazovanjem. Niti porotnikov si nisem mogel predstavljati pri posvetovanju, tako utrujen sem bil.

Z vso silo sem si prizadeval, da nisem zaprl oči, kajti bal sem se tistih pošastnih sanj.

Samemu sebi sem rekel: — Dobro, da je sedaj vse končano. Za nič na svetu bi ne mogel zbrati v sebi toliko moči in eneržije, da bi preživel še en tak dan. Kljub temu sem pa sumil, da bi jih preživel še en tak dan. Kljub temu sem pa sumil, da bi jih preživci še deset, še sto, če bi bilo potreba.

Niti na um mi ni padlo, da bi bil oproščen, in navdal me je mir obupa, ki ponavadi ovira na smrt obsojenega, da bi se ustavljal, ko pridejo po nj.

Toda čas je bežal, in moja čustva so bila vsak trenutek drugačna. Živci so mi zopet začel brneti, stisnil sem roke ter si do krvi zgrizel ustnice. Kričati sem hotel, toda spoštovanje do postave in spodobnosti še ni umrlo v meni. Obstal sem torej miren.

Iz sodnijske dvorane sem odšel še ob belem dnevu. Tedaj so pa že prižigali plinove luči. Dve četrti ure sem že slišal biti.

Porotniki se še niso sporazumeli . . .

O, ne bodo me oprostili . . . Ni mogoče, ni mogoče . . .! To bi bilo vendar nekaj nezaslišnega, nekaj smešnega . . .

Kako naj bi vendar zamogel prevarati vse te mogočne sodnike, zagovornike, porotnike? Nemogoče, nemogoče!

Toda, če bi bila moja krivda jasna kot beli dan, bi se posvetovanje tako dolgo ne zavleklo. Jaz bi bil že . . .

Tretji četrt . . .

Če bo še nekaj časa trajalo, bom omedlel. Zopet sem slišal biti uro. Naštel sem do šest. Torej že celo uro sedim tukaj . . .

Veličastno kot noč, ki se spušča zunaj na zemljo, se umikajo zmedeni glasovi v dvorani svečanemu miru.

Sodniki in porotniki so se vrnili v veliko dvorano.

Načelnik porote bo rekel "da" in "ne". Ali bo rekel "da" in "da", ali bo pa rekel samo "da". Kriv brez pomilostilnih okoliščin, kriv s pomilostilnimi okoliščinami . . . nekriv.

Zopet je nastal ropot. Prišli so pome. Zadnjič sem stal na pragu malih vratic, vodečih v dvorano.

Skozi meglo, ki mi je obdajala pogled, sem videl bleščeč se in zadovoljen obraz mojega zagovornika, in videl sem vaše mile, prijazne poteze, visokočastiti gospod.

Vse sem vedel, niti poslušati mi ni bilo treba, da mi čita predsednik sodbo. Navidez sem mu prisluškoval, dočim se mi je zdelo, da mi je vse ude skrivičila sila roka.

Ker sem bil spoznan nedolžnim, so me morali takoj izpustiti. Obupno sem si prizadeval otresti se nevidnih vezi, ki so me hotele zadušiti.

Slednjič se mi je posrečilo.

Zakrohotal sem se kot bebec.

S težavo, s silnim naporom, so bruhnile iz mene besede: Prokleti osli!

Moj zagovornik, sodniki in časnikarji me vsled velikega hruma niso razumeli. Najbrže so mislili, da sem se jim zahvalil.

Pritekel je zdravnik, da bi mi z etrom odpravil smeh.

Tekom te povesti sem se večkrat pritoževal, zak me niso tedaj obsodili. To je nehvaležnost. Dragi pesnik, vam sem neizmerno veliko dolžan, in čeravno že malo pozno, se vam sedaj iskreno zahvaljujem zo vse, kar ste storili zame. Potom dr. Vireta, kojega čestitk se nisem mogel iznebiti, sem izvedel, da ste bili razvili tedaj čudovito energijo, v namenu, da prodrete s vojim mnenjem. Kljub vašim naporom in vaši zgovornosti, sem imel proti sebi pet glasov. In če bi bil jaz sedel med porotniki, bodite prepričani, častiti gospod, da bi imeli proti sebi šest nasprotnikov.

Živci so se mi pomirili. Še vedno sem se smehljal, toda ranlo, ne kot blaznež, pač pa kot srečen človek.

Velikanska množica redovednežev me je čakala na Quaiu. Vzel sem kočijo. Ko je dospela kočija na most reke Seine, sem se sklonil skozi okno. Kot dolgi beli pasovi so se vlekle vrste električnih luči skozi rmeno jesensko meglo. Kot. otrok sem opazoval rdeče svetilke in razkošne izložbe.

Vozniku sem povsem mehanično povedal svoj naslov. Tekom vožnje sem se pa posmnil, da me morda pričakujejo tam časnikarski poročevalci. Izpremenil sem torej smer.

Na Rue St. Honore sem najel stnovanje v angleškem hotelu. Ko sem se dobro najedel, sem šel spat.

Spal sem nepretrgoma štirindvajset ur.

Še predno sem odprl oči, me je obdal čudoviti občutek srečne resničnosti. Bil sem prost, ležal sem na dobri postelji. Razleknil sem ude, se vrgel na hrbet ter se začel valiti semtertja.

Malo me je tresla mrzlica, toda to mi ni bilo neprijetno. Temno je bilo. Pritipal sem se do gumba električne svetilke. Sedem ura. Ali je zjutraj ali zvečer? Pogledal sem skozi okno ter opazil, da je zvečer.

— Oh, kako dobro sem spal — kako dobro sem spal — sem govoril samemu sebi ter se pretegal.

Legel sem nazaj v posteljo ter pozvonil. Služabniku sem rekel, naj zakuri. Tedaj mi je pa šinila misel v glavo kot pekoča bolečina: — Moj brat je mrtev, in jaz sem ga usmrtil.

Toda to je trajala samo za hip. Znova sem se zasmejal ter vzkliknil: O ti prokleti norci, kako strašno sem jih potegnil za nos.

Začel sem premišljevati, kje naj preživem večer. Jako me je mikal izprehod po Parizu, o katerem sem domneval, da ga ne bom nikdar več videl. Začelo me je zebsti in začel sem se bati: Zima je. Morda razsaja influenca. Ker sem srečno rešil življenje, ga ločem sedaj zopet postavljati na tehtnico.

Znova sem pozvonil in naročil natakarju:

— Pripravite kopel ter pokličite brivca.

Na vsak način sem se hotel iznebiti vse nesnage jetnišnice. Brivcu sem zapovedal, naj me čisto obrije. Obraz sem hotel čisto izpremeniti. Ko je položil brivec britev na moj obraz, sem se stresel, in lasje so mi stopili kvišku.

(Dalje prihodnjič.)

Sporazum z Vatikanom.

St. Cirković je pod tem naslovom objavil v "Slovensem Narodu" zanimiv članek, ki se glasi:

Beograd, julija 1923.

Potreba, da se čimpreje uredi pravni položaj katoliške cerkve v naši državi, je važna v dveh ozirih — v mednarodnem in notranjem. Prvič, da stopijo na normalni temelj odnošaji med našo državo in sveto stolico kot subjektom v mednarodnem življenju, ki je zainteresiran v tem vprašanju in drugič, da se v tem pogledu doseže znaten uspeh v prid države same v notranjosti. Najvažnejša funkcija vrhovnih organov vsake države obstoji baš v tem, da spravijo državo v razmerju do drugih držav in mednarodnih subjektov v normalno. Dokaz za prvi smoter leži že v tem, da je zadnja in najvažnejša inicijative potekla od zunanjega ministra, za drugi pa v tem, da se je to vprašanje sprožilo in pretresalo v narodni skupščini in v javnosti in konečno da so se udeležili in sodelovali pri diskusiji in rešitvi tega vprašanja tudi mnogi poklicani zastopniki katoliške cerkve iz notranjosti države.

Od osvobojenja in ujedinjenja do danes, so poklicani in merodajni faktorji v splošnem dvakrat podvzeli resne korake, da se pravni položaj po členu 12. ustave osvojenih in priznanih veroizpovedovanj v naši državi utrdi in ureje odnošaji med posameznimi konfesijami. Prvi je poskušal to doseči predlansko leto tedanji minister ver g. Milivoj Jovanovič glede vseh veroizpovedovanj. Drugi poskus, pa je napravil lansko leto sedanji zunanji minister dr. Ninčič in sicer s stališča sodobne mednarodne in državnopravne vede o državi in državni suvereniteti, ker je predhodno zavzel stališče, da je najbolje urediti pravni položaj katoliške cerkve naši državi potom sklenitve konkordata z Vatikanom. Svoje sklepe je ožji odbor 25. oktobra lanskega leta predložil zunanjemu ministru. Po zaslugi zunanjega ministra dr. Ninčiča se je na podlagi teh sklepov baš te dni ponovno začelo resno pretresati celokupno važno vprašanje o pravnem položaju katoliške cerkve in sklenitvi konkordata z Vatikanom.

Povsem pravilna je trditev, da je pravni položaj katoliške cerkve, v naši državi zelo nedoločen, neurejen in do skrajnosti zapleten. To so neprilike, vkaterih se pogosto ne morejo orijentirati katoliški cerkveni funkcijonarji, to je pestro pravno stanje, kakor ga ją označil neki hrvatski cerkvenopravni publicist in strokovnjak na tem polju. To je brezdvomno. Toda prav tako brezdvomno je, da je to vprašanje v zelo veliki meri podedovano. Kajti v krajih onkraj Save in Donave, ki so sedoaj sestavni del naše države in v bišvi avstro-ogrski monarhiji je bil položaj katoliške cerkve v pravnem oziru sploh neopredeljen, raznolik, zapleten in nejasen. Mesto ukinjenega avstrijskega konkordata z dne 18. avgusta 1885 (sconcordatum austriacum), ki je s svojimi važnimi in pomembnimi odredbami urejeval pravni položaj katoliške cerkve v celi avstro-ogrski monarhiji izvzemši Bosno in Hercegovino, so stopili v teh krajih bivše avstro-ogrske monarhie, ki so sedaj združeni z našo državo, mnogobrojni in po svojih predpisih zelo različni državni in deželni zakoni o katoliški cerkvi, ki so bili veljavni tam do ujedinjenja in od ujedinjenja do danes. V Sloveniji in v Dalmaciji so zavzeli mesto kakorhitro avstrijski državni zakoni dunajskega parlamenta, takozvano avtrijsko drž. pravo. V Vojvodini madžarski zakoni budimpeškega parlamenta, v Bosni in Hercegovini, kjer ni bil veljaven konkordat, pa zasebna konvencija s papežem in mnogi predpisi in naredbe c. kr. skupnega ministrstva in pokrajinske vlade. V Hrvatski in Slavoniji nekaj povsem tretjega: deloma konkordat iz 1885 leta, deloma pa avstrijski zakoni hrvatsko-slavonskega sabora.

Vsi ti raznovrstni, drug drugemu pogosto zelo nasprotujoči predpisi o enem in istem vprašanju, nedostatek pravnovažnega konkordata iz leta 1885, — čigar ukinjenje, mimogrede bodi povedano, sveta stolica nikoli ni hotela priznati — brez dvoma niso docela opredelili in pojasnili položaja katoliške cerkve v pravnem oziru v omenjenih delih sedanje naše države. Ta položaj ni bil povsem opredeljen in jasen niti z ozirom na mednarodno niti notranje in državnopravno stališče, niti glede katoliške cerkve, ki je z ukinjenjem konkordata iz l. 1885 izgubila svoj surmeat nad državo. Ona je ve te zakone proglasila za sovražne in neprijazne, papež pa je zastran tega poslal celokupnemu duhovništvu bivše avstro-ogrske monarhije posebno spomenico.

Valutne zanimivosti.

V Kolinu na R. je kupil pred kratkim neki uradnik svoji ženi za 600.000 mark kožuh, na katerega je dal na račun 100.000 mark, pa pustil kožuh pri trgovcu. Ko je pretekel mesec, je imel ceno doplačati. Konec junija je vendar prišel uradnik po kožuh in ni tajil, s kakšnimi težavami je spravil skupaj 500.000 mark. Trgovec je pripomnil, da gredo cene stalno kvišku. "Če ga težko plačate, pa ga pustite meni", je rekel prodajalec, "500.000 mark Vam dam jaz zanj". Uradnik je menil, da se trgovec šali, a ko je videl, da je prodajalec res odštel na pult 500.000 mark, je bil vsekako zadovoljen s kupčijo, spravil denar ter nesel mesto kožuha ženi prav lahko pridobljenih 500.000 mark, s katerimi je bilo tudi njegovi zakonski poloviei precej ustreženo.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

Kretanje parnikov - Shipping News

18. avgusta:
Albania, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Orbita, Cherbourg, Hamburg; — Leviathan, Cherbourg; Veendamn, Boulogne.

21. avgusta:
Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg Bremen.

22. avgusta:
France Havre; Laconia, Cherbourg; Hamburg; Lapland, Cherbourg; President Van Buren, Cherbourg, Hannover, Bremen.

23. avgusta:
Minnekahda, Cherbourg, Hamburg; — Westphalia, Hamburg; President Wilson, Trst.

25. avgusta:
Homeric, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Taormina, Genoa; Rotterdam, Boulogne; Pres. Arthur, Cherbourg, Bremen.

28. avgusta:
Roussillon, Havre; Mauretania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.

29. avgusta:
Pres. Polk, Cherbourg; Seidlitz, Bremen; Conte Rosso, Genoa.

30. avgusta:
Kroonland, Cherbourg.

1. septembra
Laffayette, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen; Majestic, Cherbourg Volendam, Boulogne.

4. septembra
Berengaria, Cherbourg; Resolute Cherbourg, Hamburg.

5. septembra
President Garfield, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg; York, Bremen.

6. septembra
Albert Ballin, Hamburg; Manchuria, Cherbourg, Hamburg.

8. septembra
La Savoie, Havre; Orduna, Cherbourg, Hamburg; Olympic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Marta Washington, Trst.

11. septembra
Aquitania, Cherbourg, Bremen; America, Cherbourg; Canopic, Cherbourg, Bremen; Colombo, Genoa.

12. septembra
Tyrrhinia, Cherbourg, Hamburg; Paris Havre; Sierra Ventana, Bremen; President Adams, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg.

13. septembra
Thuringia, Hamburg; Finland, Cherbourg, Hamburg.

14. septembra
Muenchen, Bremen.

15. septembra
Saxonia, Cherbourg, Hamburg; Rochambeau, Havre; President Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Ohio, Cherbourg, Hamburg; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verdi, Genoa.

18. septembra
Mauretania, Cherbourg; Suffren Havre; President Fillmore, Cherbourg, Bremen; Reliance, Cherbourg, Hamburg.

19. septembra
France, Havre; President Monroe, Cherbourg, Lapland, Cherbourg.

20. septembra
Hansa, Hamburg; Mongolia, Cherbourg, Hamburg; Bremen, Bremen.

21 septembra
America, Genoa.

22. septembra
President Harding, Cherbourg, Bremen Orbita, Cherbourg, Hamburg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Boulogne.

25. septembra
Berengaria Cherbourg.

26. septembra
Laconia, Cherbourg, Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg; St. Paul, Cherbourg; Giulio Cesare, Genoa.

27. septembra
Minnekahda, Cherbourg, Hamburg.

29. septembra
Albania, Cherbourg; Laffayette, Havre Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Columbus, Bremen.

2. oktobra
Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.

3. oktobra
Belgenland, Cherbourg.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni.

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec.
Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1., 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, $1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec.
Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela.
Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predočuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma.
Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .60

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec.
Povest Slovencem v pouk. Po resničnih dogodsestavljen. Vsebuje 239 strani, .65

Darovana. Spisal Alojzij Dostal.
Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med krščanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .45

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela.
Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani, .55

Znamenje štirih. Spisal Conan Doyle.
Kriminalni roman. Po vsem svetu znana povest, ki opisuje premetenost tajnega policista Sherlock Holmesa ter njegova bistroumna pota, kako je prišel na sled skrivnostnim zločinom. Vsebuje 144 strani .50

Jernač Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz.
Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .45

Gozdarjev sin. Spisal F. S. Finžgar.
Globočutna in pretresljiva slika znanega in povsod priznanega pisatelja. Vsebuje 56 strani. .25

Zadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Šenoa.
Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se naši očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili zoper prevzetne graščake in junaško umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .75

POŠTNINA PROSTA

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

CUNARD ANCHOR

Ali boste dobili rojake v Ameriko?

Konzul Združenih držav v Zagrebu že sprejema prošnje za potne liste in vizeje za toletno kvoto. CUNARDSKA plovba je najhitrejša na svetu. Potnikom s Cunard tiketi ni treba čakati na parnik, ker Cunard parniki odplujejo vsakih par dni.

Cunard črta se je pogodila z Jugoslavijo, da pomaga potnikom s svojimi uslužbenci, ki jih s tem, da jih vzamejo naravnost na parnik, zaščitijo pred nezgodami in stroški. To delo je brezplačno.

Za nadaljna pojasnila vprašajte pri katerem koli agentu ali pri

CUNARD LINE
25 Broadway
N. Y.

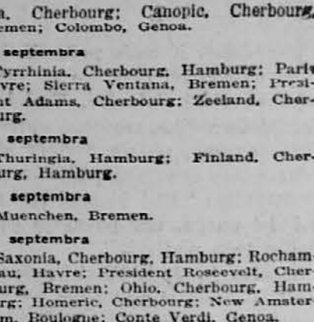

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

New York, Plymouth, Havre, Paris
FRANCE 22. avg.; 19. sept.; 10. okt.
LAFAYETTE 1. sept; 29. sept; 10. nov.
PARIS .... 12. sept.; 3. okt.; 24. okt.
New York, Havre, Paris
ROUSSILLON ..... 30. avgusta
CHICAGO ..... 6. septembra
LA SAVOIE ..... 8. septembra
ROCHAMBEAU ..... 30. septembra
New York, Vigo (Spain), Bordeaux
LA BOURDONNAIS 18. septembra.
Pišite za navodila lokalnem agentu ali na glavni urad:
19 STATE STREET, NEW YORK

V ali IZ
JUGOSLAVIJE

Kupite vnaprej plačane karte svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Olympic 18. avgusta; 8. sept.; 29. sept.
Homeric 25. avg.; 15. sept.; 6. oktobra
Majestic 1. sept.; 22. sept.; 13. okt.
(Največji parnik na svetu.)

AMERICAN LINE
New York — Cherbourg — Hamburg
Mongolia ..... 16. avg.; 20. sept.
Minnekahda 23. avg.; Kroonland 30. avg.
Manchuria 6. sept.; Finland 13. sept.

RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerp
Lapland ..... 22. avg.; 19. sept.
Belgenland 5. sept.; Zeeland 12. sept.
Danzig preko Antverpen
Gothland ..... 26. sept.; 13. nov.
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Velika javna zbirališča. Oglasite se pri lokalnem agntu ali pri

PASSENGER DEPARTMENT.
No. 1. Broadway New York.

THE POPULAR REMEDY SANTAL MIDY EFFICIENT AND HARMLESS
PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezenju
SANYKIT
Nabavite si najboljšo zaščito PREPREČBA za MOŠKE
Velika tuba 35c. Kit (4's) $1
Vsi lekarnarji ali San-Y-Kit Dept: B 92 Beekman St., New York
Pišite za okrožnico.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh, ki so v zvezi s potovanjem. Vsled dolgoletne izkušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila.

Priporočamo vedno tudi samo najboljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker so to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu tozadevna pojasnila.

Kdor želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam pišo za navodila, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
61 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

DOBRI

DOGARJI dobé delo pri Max Fleischer, 475 North McNeil Street, Memphis, Tenn. (v s 18,25—7 & 1,8,15—8)

NAZNANILO.

Naš stari zastopnik **JANKO PLEŠKO**, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravja zdaj stalno nahaja na **6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.** Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje pojasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rojakom ga topio priporočamo.

Uprava Glasa Naroda.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Minnesota naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. Joseph Smalcel,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni. Upravništvo

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj presimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Prave pristne glasne
VICTOR in COLUMBIA GRAMOFONE
z rogom ali brez roga, Cene od $22.50 do $480.00, kakor tudi prave Slovenske Victor in Columbia plošče dobite le pri

IVAN PAJK
Victor Dealer
24 Main St., Conemaugh, Pa.
Cenike zastonj, pišite ponj.